

Speciale Studie 21

Uitgebreidere studies

VAN

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

Doet dit tot mijn gedachtenis

**Een Bijbelse analyse van
een gangbaar kerkelijk gebruik**

Door OTIS Q. SELLERS,
Bijbelleraar

Dit werk is opgedragen aan MILDRED – een vriendelijke vrouw en een toegewijde echtgenote, die mij al eenenveertig gezegende jaren onvermoeibaar terzijde staat.

Dankwoord: De schrijver spreekt zijn dank uit aan Herbert G, Baudistel, Ray W. Baxter, Howard W. White en Frank B. Arvidson, die allen het manuscript hebben gelezen en suggesties en opbouwende kritiek hebben gegeven, en aan mijn zus, Helen F. Sellers, die het manuscript heeft getypt.

Inhoud

Doet dit tot mijn gedachtenis	4
Hoofdstuk 1: God heeft gesproken	4
Hoofdstuk 2: Doe dit	6
Hoofdstuk 3: Het getuigenis van Mattheüs	8
Mattheüs 26:1-30	8
Hoofdstuk 4: Het getuigenis van Marcus	9
Marcus 14:1-26	9
Hoofdstuk 5: Het getuigenis van Lucas	10
Lucas 22:1-30	10
Hoofdstuk 6: Het Egyptische Pascha	11
Exodus 12:3-11	11
Hoofdstuk 7: Het Pascha in de woestijn	13
Deuteronomium 16:1-7	13
Hoofdstuk 8: Het Pascha van Jeruzalem	13
Het lam	14
De bittere drank	14
Het ongezuurde brood	14
Het Pascha is verbasterd	15
Hoofdstuk 9: Het Pascha en de Here Jezus	16
Het brood	16
De beker	17
Hoofdstuk 10: Het Nieuwe Verbond	17
Hoofdstuk 11: Het getuigenis van Paulus	19
Hoofdstuk 12: De gelovigen in de Handelingentijd	21
Een volk voor zijn naam	24
Hoofdstuk 13: Het Corintische Pascha	26

Totdat Hij komt	30
Hoofdstuk 14: Het breken van het brood	31
Zijn vlees eten	33
Hoofdstuk 15: Recht snijden.....	33

Doet dit tot mijn gedachtenis

Hoofdstuk 1: God heeft gesproken

Sinds de zonde in de wereld is gekomen, heeft de mensheid de neiging om zich van Gods waarheid af te keren. Dat verklaart de talrijke vermaningen in de Bijbel waarin mensen worden aangespoord om standvastig te blijven in de waarheid van God. Met zijn “lendenen omgord met de waarheid”¹ wordt de gelovige aangemoedigd om standvastig te blijven (Ef.6:14). Wanneer we het onderwijs van mensen in overweging nemen, moeten we altijd de volgende vermaning in gedachten houden:

“Tot de wet en tot de getuigenis! Voor wie niet spreekt naar dit woord, is er geen dageraad” (Jes.8:20).

Het belangrijkste feit in het universum is dat God heeft gesproken. Wie volledig in Jezus Christus gelooft, getuigt dat wat Hij heeft gezegd is vastgelegd in de zesenzestig boeken die samen de Bijbel vormen. Aangezien God heeft gesproken, is het de hoogste plicht van alle godvrezende mensen om te ontdekken wat Hij heeft gezegd. Maar helaas doen zelfs belijdende christenen dit niet, waardoor er steeds minder mensen zijn die onderricht worden in de feiten van het Woord van God.

Velen die zich met de Bijbel bezighouden, gaan er uiterst onzorgvuldig mee om. Als de uitspraken ervan hun doelen dienen, maken ze er gebruik van. Zo niet, dan voelen ze zich vrij om ze te negeren. Zo maken ze Gods waarheid monddood en ineffectief. Ze weigeren de Bijbel over veel zaken welk getuigenis dan ook te laten geven.

Het is goed om te weten dat God, in zijn voorzienigheid, om te voorkomen dat de liefde voor zijn waarheid volledig uit de harten van de mensen zou verdwijnen, het goed heeft geacht om een persoonlijk genadig werk te doen in de geest van velen die in zijn Zoon, Jezus Christus, geloven. Dit is een scheppend werk, gedaan met het doel dat de waarheid die in zijn Woord wordt geopenbaard, de belangrijkste drijfveer in hun leven zal worden. Dat is een genadig werk waarin God de ogen van mensen opent om het belang en de waarde van de waarheid in te zien; waarin Hij hen tot de waarheid trekt door enkele van haar heerlijke aspecten te openbaren; waarin Hij hen tot de waarheid brengt door hen enkele waarheden van Zijn Woord bekend te maken. Zo moedigt Hij mensen aan om voor zijn waarheid te staan, en Hij staat altijd klaar om kracht en wijsheid te geven aan hen die op zijn oproep reageren. Dit alles gebeurt in het verborgene en als er niet over wordt gesproken, blijft het alleen bekend bij hen in wier leven het heeft plaatsgevonden.

Zoals eerder gesuggereerd, is dit werk een genadewerk, een daad van liefde en gunst aan hen die het niet verdienen. Het is een werk dat voor de gelovige wordt gedaan. En als degene die tot de waarheid is gewekt, weigert te reageren, is dat zijn verlies, niet dat van God. Er zijn anderen die wel zullen reageren.

Wanneer een gelovige in Jezus Christus op dit genadige werk heeft gereageerd, is hij ervan overtuigd dat het een ernstige zonde is om ontrouw te zijn aan de waarheid van God. Trouw aan de geopenbaarde waarheid wordt een deel van zijn karakter. Hij zal naar de waarheid zoeken, zoals sommige mensen naar rijkdom zoeken. En hij zal de waarheid ontvangen om zijn gedachten vorm te geven, zijn werk te sturen en zijn leven te kneden. Nooit meer zal hij zich willen conformeren aan de algemeen aanvaarde godsdienstige gedachten en praktijken van deze wereld. Hij zal ernaar streven om hervormd te worden door de vernieuwing van zijn denken, opdat hij kan bewijzen wat de goede, welgevallige en volmaakte wil van God is. Hij heeft zijn keuze gemaakt en verklaart dat in de woorden van de Schrift: **“Ik verkies de weg der waarheid”** (Ps.119:30). Tegen God zegt hij: **“Nimmer zal ik uw bevelen vergeten, want door deze hebt Gij mij levend gemaakt”** (Ps.119:93).

¹ Alle voetnoten zijn van de vertaler.

Citaten komen uit de NBG-vertaling van 1951 (NBG51), tenzij anders vermeld.

Hij die de weg der waarheid heeft gekozen, moet onder ogen zien dat hij weinig waardering zal ondervinden van de godsdienstige mensen van deze wereld. Zij verwachten, ja, zij eisen zelfs, dat men zich conformeert aan hun tradities, voorschriften en praktijken. Elke afwijking van de praktijken of voorschriften die zij zijn overeengekomen, is voor hen “een duidelijk teken van verdoemenis”. Zij meten zichzelf af aan elkaar en alle anderen aan zichzelf, en stellen zo hun eigen normen voor goed en kwaad, waarheid en dwaling.

In tijden als deze zal blijken of het roemen van een gelovige in de algenoegzaamheid van Christus waar of onwaar is. Want als dit roemen waar is, zal hij, ondanks alle verleidingen die hem ertoe zouden kunnen brengen het standpunt dat de genade hem heeft doen innemen te verlaten, geen compromissen sluiten en geen tijdwinst nastreven. Voor hem zou nalatigheid ten opzichte van de waarheid nalatigheid ten opzichte van de Heer Jezus zelf betekenen.

In alle nederigheid, zonder opschepperij en met alle eer aan God, beweert de schrijver van deze regels een man te zijn in wiens leven God zo'n werk heeft verricht. Ik beweer als een duidelijke ervaring met God dat er bepaalde dingen in mijn leven hebben plaatsgevonden waardoor de waarheid die in Gods Woord wordt verkondigd, het belangrijkste in de wereld is geworden. Een genadig werk van Gods kant heeft mij doen beseffen hoe belangrijk en waardevol de waarheid in Gods ogen is. Naar mijn beste vermogen heb ik geprobeerd te reageren op dit genadige werk en deze roeping van God. In het licht hiervan is het voor mij volstrekt onmogelijk om iets te doen in relatie tot God, alleen maar omdat goedbedoelende en oprechte godsdienstige mensen vinden dat het moet gebeuren. Zij kunnen duizend argumenten aanvoeren ten gunste van hun gebruiken of overtuigingen, maar ik zal daarop antwoorden met slechts één vraag: “Is het de waarheid?” Het enige wat ik wil weten en het enige wat mij interesseert, is of iets gebaseerd is op en in overeenstemming is met de feiten die in het Woord van God zijn geopenbaard.

In mijn eigen ervaring heb ik een oordeel moeten vellen over een praktijk die door traditie en gewoonte al stevig verankerd was in mijn leven. Mijn verlangen naar waarheid bracht mij ertoe om alles wat in de Schrift wordt geopenbaard te toetsen aan de praktijk die mensen gewoonlijk ‘het avondmaal’ noemen. Mensen hebben uitspraken gedaan over de betekenis en het doel hiervan die naar mijn mening niet in overeenstemming zijn met wat er in de Bijbel staat. Ze gaven deze ceremonie een plaats en schreven er een doel aan toe die alleen toebehoren aan de Here Jezus Christus.

Dit wordt door velen gedaan. In een artikel in *The Differentiator* (Vol. 2D-No. 2) zegt Alexander Thomson: “Mag ik duidelijk maken dat het avondmaal duidelijk een compensatie is voor de Kerk van God voor het ontbreken van de zichtbare aanwezigheid van de Heer, ‘totdat Hij komt’? Wat we ook lijken te verliezen door het vertrek van Christus, het wordt gecompenseerd door het avondmaal als een soort equivalent.” De onjuistheid van deze ongelukkige uitspraak blijkt duidelijk uit de uitspraak van de Heer in Johannes 14:16-18: **“En Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster geven om tot in eeuwigheid bij u te zijn, de Geest der waarheid, die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij u en zal in u zijn. Ik zal u niet als wezen achterlaten. Ik kom tot u.”** Dus hoewel Christus niet persoonlijk aanwezig is, hebben wij de Geest der Waarheid, de Heilige Geest, als equivalent en niet een of ander ritueel met brood en wijn.

Ik voelde me gedrongen om Gods Woord te raadplegen voor de exacte waarheid hierover. De betekenis, het doel, de noodzaak, het tijdstip, de frequentie van de viering en de juiste benaming van dit gebruik waren zaken die ik aan de hand van Gods Woord wilde vaststellen. Ik raadpleegde Gods Woord om deze feiten vast te stellen, ja, om de noodzaak van dit gebruik zelf te bepalen, want deze was in twijfel getrokken. Maar ik werd er door het Woord van overtuigd dat geen enkel ritueel waarbij een stuk brood en een slok wijn worden gebruikt, deel uitmaakt van Gods doel of plan voor de hedendaagse gelovige in Jezus Christus.

Deze beslissing was niet eenvoudig en ik moest me de kosten realiseren van het nemen van een dergelijke beslissing. Niettemin heb ik deze beslissing negenentwintig jaar geleden genomen en heb ik sindsdien geen enkele relatie meer met dit ritueel gehad.

Mijn standpunt in deze kwestie is, zoals te verwachten was, fel bekritiseerd. In de afgelopen jaren heb ik bijna alles gelezen wat erover geschreven is, zowel positief als negatief. Ik heb het onderwerp vele malen heroverwogen, altijd met een open geest. Mijn beslissing aangaande dit ritueel blijft vandaag de dag dezelfde. Het is niets voor mij.

Ik heb eerder over dit onderwerp geschreven, maar al mijn eerdere studies zijn uitverkocht. Nu schrijf ik opnieuw om mijn huidige begrip van alle betrokken factoren uiteen te zetten. Ik schrijf voor de mensen die een levende relatie met Gods waarheid ervaren, voor hen die door Hem zijn geïnspireerd om het belang van waarheid in zijn ogen in te zien. Mensen die weinig om de waarheid geven en weinig liefde voor Gods Woord hebben, zullen in deze pagina's weinig onderwijs vinden.

Hoofdstuk 2: Doet dit

Er zijn onder de mensen komen die beweren volgelingen van de Heer Jezus Christus te zijn, die bij elkaar komen, soms één keer per week, soms één keer per jaar, om een klein stukje brood te eten en een slokje wijn te drinken als godsdienstige plechtigheid. Daarmee beweren zij dat zij een goddelijke vereiste vervullen en dat zij doen wat de Heer Jezus van hen verwachtte toen Hij zei: **“Doet dit tot mijn gedachtenis.”** Zij noemen dit ‘het avondmaal’ en beweren dat het door Jezus is ingesteld als een herdenking voor Hemzelf. Deze bijna universele praktijk van het nuttigen van brood en wijn als godsdienstig ritueel is van generatie op generatie doorgegeven. Zeer weinigen zouden durven beweren dat hun praktijk het resultaat is van een grondige studie van de feiten die in het Woord van God worden verkondigd. Ze letten niet op het aanwijzend voornaamwoord **“DIT”** in **“doet dit tot mijn gedachtenis”** en doen alsof het geen antecedent of context heeft. Er wordt zeer weinig aandacht besteed aan wat de Heer deed toen Hij zei: **“Doet dit tot mijn gedachtenis.”**

Sommigen die een show van grote trouw maken door te beweren: **“De Heer Jezus zei: ‘Doet dit tot mijn gedachtenis’, en daarmee is voor mij de kous af. Ik neem Hem op zijn woord en gehoorzaam zijn geboden.”**

Het zou veel gemakkelijker zijn om te geloven in de oprechtheid van mensen die dit soort uitspraken doen, als we maar enig bewijs zouden zien dat ze hebben geprobeerd te achterhalen wat de Heer bedoelde toen Hij zei: **“Doet dit.”** En het zou ook gemakkelijker zijn als zij niet voortdurend vele eenvoudige geboden negeerden die Christus heeft gegeven. Jezus Christus zei bijvoorbeeld:

- ◆ **“Geef hem, die van u vraagt, en wijs hem niet af, die van u lenen wil”** (Matt.5:42)
- ◆ **“Wijkt niet af op een weg naar heidenen, gaat geen stad van Samaritanen binnen”** (Matt.10:5)
- ◆ **“Voorziet u niet van goud of zilver of koper in uw gordels”** (Matt.10:9)
- ◆ **“Wees niet bevreesd, gij klein kuddeke! Want het heeft uw Vader behaagd u het Koninkrijk te geven. Verkoopt uw bezittingen om aalmoezen te geven”** (Luc.12:32-33).

Teksten als deze maken duidelijk dat niet elk gebod van de Heer toen Hij op aarde was, een instructie is voor de hedendaagse gelovige in Hem. Elk gebod van Hem, inclusief **“doet dit tot mijn gedachtenis”**, moet worden bekeken in het licht van de tijd waarin het werd uitgesproken, de mensen tot wie het werd gericht en de context waarin het gebod voorkomt. Dit vereist ijverige Bijbelstudie die maar weinigen ooit zullen doen. Zoals Myles Coverdale meer dan vierhonderd jaar geleden zei over het bestuderen van de Bijbel: *“Het zal u enorm helpen bij het begrijpen van de Schrift, als u niet alleen let op wat er gezegd of geschreven is, maar ook op door wie en tegen wie, met welke woorden, op welk moment, waar, met welk doel en onder welke omstandigheden, rekening houdend met wat eraan voorafgaat en wat erop volgt.”*

Dit zijn wijze en belangrijke instructies. Als we ze opvolgen met betrekking tot het gebod **“Doet dit tot mijn gedachtenis”**, zullen we gaan inzien dat deze woorden gericht waren tot een volk dat niet dezelfde roeping heeft als de hedendaagse gelovigen in Jezus Christus en dat ze verwijzen naar een instelling die niets te maken heeft met

onze wandel voor God. In het licht hiervan voel ik het als mijn plicht om elke gelovige vriendelijk aan te sporen zijn standpunt en praktijk in verband met deze kwestie te onderzoeken, zodat beide in overeenstemming kunnen worden gebracht met de waarheid van God. Het kan zeker geen kwaad om het zoeklicht van de Heilige Schrift te richten op alles wat we geloven of doen.

De woorden die de titel van deze brochure vormen, zijn te vinden in het evangelie van Lucas. De kern van dit gebod ligt in de woorden: **“doet dit.”** En geen enkele eerlijke student van Gods Woord kan geloven dat het aanwijzend voornaamwoord “dit” geen antecedent heeft, niets heeft waarmee het verband houdt en dat wat we ook doen dit gebod wordt gehoorzaamd, zolang er maar brood en wijn bij worden gebruikt. Dat lijkt de houding van de meerderheid te zijn. Bijgevolg zien we belijdende christenen honderd-en-een verschillende dingen op evenzoveel verschillende manieren doen en zij vinden allemaal dat zij het gebod van Christus letterlijk opvolgen wanneer Hij zei: **“Doet dit tot mijn gedachtenis.”**

Veel mensen willen graag geloven, zonder acht te slaan op de meest voor de hand liggende feiten, dat er onder protestanten eensgezindheid bestaat over de betekenis van dit ritueel. Ze willen ook graag geloven dat er een zekere mate van uniformiteit bestaat in de wijze waarop het wordt gevierd. Maar er is geen enkel onderwerp in het christendom dat meer tot controverse heeft geleid dan dit. Er zijn felle discussies gevoerd over de betekenis en het belang van elk onderdeel: is het een herdenkings- of een offerritueel?; hoe vaak moet dit gevierd worden: wekelijks, maandelijks, halfjaarlijks of jaarlijks?; welke componenten moeten worden gebruikt: wijn of ongegist druivensap?; moet het brood gezuurd of ongezuurd zijn?; wat is het tijdstip waarop het moet worden gevierd: ‘s ochtends of ‘s avonds?; moet er een gemeenschappelijke beker worden gebruikt of zijn individuele bekertjes toegestaan? – al deze zaken zijn onderwerp geweest van bittere discussies. Dit zijn nog steeds kwesties die niemand met enige mate van unanimiteit heeft kunnen oplossen door een beroep te doen op het Woord van God. Zo vinden we in het christendom van vandaag dezelfde situatie terug die ooit in Israël bestond: **“ieder deed wat goed was in zijn ogen”** (Richt.17:6).

Veel christenen beweren dat deze zaken niet belangrijk zijn, dat het weinig uitmaakt wat iemand doet, hoe hij het doet of wanneer hij het doet, als hij maar iets doet en zijn hart oprecht is in deze zaak.

Dat is altijd het toevluchtsoord geweest van hen die uit eigen wil aanbidden, die doen wat ze doen vanwege een of andere menselijk gebruik of traditie. Maar dit is geen pad dat kan worden gevolgd door de gelovige die de weg der waarheid heeft gekozen.

Het is de plicht van elke gelovige om ijverig te bestuderen wat de Heer deed toen Hij zei: “Doet dit tot mijn gedachtenis.” De taak om alles te onderzoeken wat het Woord van God over dit vraagstuk openbaart, is niet onmogelijk, nee, zelfs niet moeilijk. Er zijn vier belangrijke gedeelten die alle waarheid van God over dit onderwerp weergeven. Dat zijn:

Mattheüs 26:1-30; Marcus 14:1-26; Lucas 22:1-30; I Corinthiërs 11:23-34

Ik geloof niet dat Johannes 6:48-58 iets met deze zaak te maken heeft, maar het zal te zijner tijd worden behandeld. Laten we eens kijken naar de eerste van deze gedeelten. De lezer dient zijn eigen Bijbel bij de hand te hebben, aangezien de Schriftgedeelten niet volledig worden geciteerd.

Hoofdstuk 3: Het getuigenis van Mattheüs

Mattheüs 26:1-30

¹ En het geschiedde, toen Jezus al deze woorden geëindigd had, dat Hij tot zijn discipelen zeide:

² Gij weet, dat het over twee dagen **Paasfeest**² is, en alsdan wordt de Zoon des mensen overgeleverd om gekruisigd te worden.

--- ---

¹⁷ Op de eerste dag van het feest der ongezuurde broden, kwamen de discipelen bij Jezus en zeiden: Waar wilt Gij, dat wij toebereidselen maken voor U om het **Pascha** te eten?

¹⁸ Hij zeide: Gaat naar de stad tot die-en-die en zegt tot hem: De Meester zegt: Mijn tijd is nabij; bij u houd Ik met mijn discipelen het **Pascha**.

¹⁹ En de discipelen deden, zoals Jezus hun had opgedragen, en zij maakten het **Pascha** gereed.

²⁰ Toen het avond geworden was, lag Hij aan met de twaalf *discipelen*.

²¹ En terwijl zij aten, zeide Hij: Voorwaar, Ik zeg u, dat een van u Mij verraden zal.

--- ---

²⁶ En terwijl zij aten, nam Jezus een brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het aan zijn discipelen en zeide: Neemt, eet, dit is mijn lichaam.

²⁷ En Hij nam een beker, sprak de dankzegging uit en gaf hun die en zeide: Drinkt allen daaruit.

²⁸ Want dit is het bloed van mijn verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden.

²⁹ Doch Ik zeg u, Ik zal van nu aan voorzeker niet meer van deze vrucht van de wijnstok drinken, tot op die dag, dat Ik haar met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk mijns Vaders.

³⁰ En na de lofzang gezongen te hebben vertrokken zij naar de Olijfberg.

Wanneer dit gedeelte wordt gelezen met ogen die open zijn voor de waarheid, valt één feit op: het gaat over de viering van het **Pascha** van Israël. Het begint met de Heer die zijn discipelen eraan herinnert dat het over twee dagen Pascha is, zij vragen Hem waar Hij wil dat zij het Pascha voorbereiden, Hij geeft hen de opdracht om tegen een bepaalde man te zeggen dat Hij het Pascha bij hem thuis zal vieren en ten slotte wordt ons verteld dat de discipelen het Pascha hebben voorbereid. Door een viervoudige herhaling, die overbodig zou zijn als het niet bedoeld was om het te benadrukken, wil de Geest van God iedereen duidelijk maken dat dit het Pascha is. Toch lijken zijn inspanningen tevergeefs te zijn geweest, want er zijn inderdaad velen die beweren dat dit niet het Pascha is. Hun redenen voor deze ontkenning zullen we later onderzoeken en weerleggen. Laten we intussen verdergaan met het verslag van Marcus over dezelfde gebeurtenis.

² 'Pascha' in Staten- en Herziene Statenvertaling.

'Pesach' in de Naardense Bijbel (2014); 'Paasoffer' in de Naardense Bijbel (2024).

Hoofdstuk 4: Het getuigenis van Marcus

Marcus 14:1-26

¹ Nu was het na twee dagen **Pascha** en het feest der ongezuurde broden. En de overpriesters en de schriftgeleerden zochten, hoe zij Hem door list in handen zouden krijgen en doden.

--- ---

¹² En op de eerste dag van het feest der ongezuurde broden, waarop men gewoon was het **Pascha** te slachten, zeiden zijn discipelen tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij heengaan en voorbereidselen maken, opdat Gij het **Pascha** kunt eten?

¹³ En Hij zond twee van zijn discipelen uit en zeide tot hen: Gaat naar de stad en er zal u een man tegenkomen, die een kruik water draagt; volgt hem,

¹⁴ en zegt tot de heer van het huis, waar hij binnengaat: De meester zegt: Waar is voor Mij het vertrek, waar Ik met mijn discipelen het **Pascha** kan eten?

¹⁵ En hij zal u een grote bovenzaal wijzen, van al het nodige voorzien. Maakt het daar voor ons gereed.

¹⁶ En de discipelen gingen heen en kwamen in de stad en vonden het, zoals Hij hun gezegd had en zij maakten het **Pascha** gereed.

--- ---

²² En terwijl zij aten, nam Hij een brood, sprak de zegen uit, brak het, gaf het hun en zeide: Neemt, dit is mijn lichaam.

²³ En Hij nam een beker, sprak de dankzegging uit, en gaf hun die en zij dronken allen daaruit.

²⁴ En Hij zeide tot hen: Dit is het bloed van mijn verbond, dat voor velen vergoten wordt.

²⁵ Voorwaar, Ik zeg u, Ik zal voorzeker niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken, tot op die dag, dat Ik haar nieuw zal drinken, in het Koninkrijk Gods.

²⁶ En na de lofzang gezongen te hebben, vertrokken zij naar de Olijfberg.

De verslagen van Mattheüs en Marcus over deze gebeurtenis zijn vrijwel identiek.

In Marcus wordt echter vijf keer herhaald dat het om het Pascha gaat. Dit zou nog meer overbodig zijn als het niet was gedaan om dat feit te benadrukken.

In deze twee evangeliën wordt verslag gedaan van bepaalde dingen die plaatsvonden tijdens het laatste Pascha dat onze Heer vierde. We zien hoe Hij zijn discipelen eerst brood en daarna wijn geeft, zoals elke gezinshoofd zou doen bij elke viering van dit oude feest. Terwijl Hij dit deed, gaf Hij deze twee elementen van het Pascha een nieuwe betekenis, waardoor ze een herinnering aan iets nieuws werden. Maar er is geen enkele aanwijzing in de verslagen van Mattheüs en Marcus dat Hij een nieuwe ceremonie instelde die door hen moest worden voortgezet. De ceremonie was oud, maar de betekenis was nieuw.

Als er een nieuwe ceremonie werd ingesteld die door alle toekomstige volgelingen van Jezus Christus zou moeten worden nageleefd, zouden Mattheüs en Marcus zeker hebben vermeld dat Jezus zei: "Doet dit tot mijn gedachtenis." Maar zij vermelden dit niet en laten deze woorden weg alsof ze niet van groot belang zijn.

Het weglaten van deze woorden uit de verslagen zou tragisch zijn als de Heer Jezus een nieuwe ceremonie had ingesteld. Maar als dit hun oude feest is, iets wat zij altijd hadden gevierd en zouden blijven vieren, dan hoeven de woorden "doet dit" niet in een getrouw verslag te worden opgenomen. Het enige noodzakelijke is verslag te doen van de nieuwe betekenis die de Heer Jezus aan deze twee elementen gaf.

Lucas is de schrijver die het meest volledige verslag geeft van wat er gebeurde tijdens het laatste Pascha van onze Heer.

Hoofdstuk 5: Het getuigenis van Lucas

Lucas 22:1-30

¹ Het feest nu der ongezuurde broden, dat **Pascha** genoemd wordt, naderde.

--- ---

⁷ De dag der ongezuurde broden kwam, waarop het **Pascha** moest geslacht worden.

⁸ En Hij zond Petrus en Johannes uit, zeggende: Gaat heen, maakt het **Pascha** voor ons gereed, opdat wij het kunnen eten.

⁹ En zij zeiden tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij het gereed maken?

¹⁰ Hij zeide tot hen: Zie, wanneer gij de stad inkomt, zal u een man tegenkomen, die een kruik water draagt. Volg Hem in het huis, dat hij binnengaat,

¹¹ en zegt dan tot de heer van dat huis: De Meester zegt u: Waar is het vertrek, waar Ik met mijn discipelen het **Pascha** kan eten?

¹² En hij zal u een grote bovenzaal wijzen, van alles voorzien: maakt het daar gereed.

¹³ En zij gingen heen en vonden het zoals Hij hun gezegd had, en zij maakten het **Pascha** gereed.

¹⁴ En toen het uur aangebroken was, ging Hij aanliggen en de apostelen met Hem.

¹⁵ En Hij zeide tot hen: Ik heb vurig begeerd dit **Pascha** met u te eten, eer Ik lijd.

¹⁶ Want Ik zeg u, dat Ik het voorzeker niet meer eten zal, voordat het vervuld is in het Koninkrijk Gods.

¹⁷ En Hij nam een beker op, sprak de dankzegging uit en zeide: Neemt deze en laat hem bij u rondgaan.

¹⁸ Want Ik zeg u, Ik zal van nu aan voorzeker niet van de vrucht van de wijnstok drinken, voordat het Koninkrijk Gods gekomen is.

¹⁹ En Hij nam een brood, sprak de dankzegging uit, brak het en gaf het hun, zeggende: Dit is mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt; doet dit tot mijn gedachtenis.

²⁰ Evenzo de beker, na de maaltijd, zeggende: Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed, die voor u uitgegoten wordt.

--- ---

²⁸ Gij zijt het, die steeds bij Mij gebleven zijt in mijn verzoeken.

²⁹ En Ik beschik u het Koninkrijk, gelijk mijn Vader het Mij beschikt heeft,

³⁰ opdat gij aan mijn tafel eet en drinkt in mijn Koninkrijk. En gij zult zitten op tronen om de twaalf stammen Israëls te richten.

Mozes verklaarde het en Paulus bevestigde het: “op de verklaring van twee of drie getuigen zal een zaak vaststaan” (Deut.19:15; II Cor.13:1). Aan dit principe wordt voldaan in deze verslagen, het getuigenis van Mattheüs, Marcus en Lucas. De een geeft misschien meer details dan de ander, maar ze zijn het er unaniem over eens dat dit HET PASCHA is. We hebben al opgemerkt dat Mattheüs deze term vier keer herhaalt, gevolgd door Marcus die hem vijf keer gebruikt. Maar Lucas is nog nadrukkelijker en gebruikt de term zes keer, alsof hij de kwestie definitief wil beslechten. Hij verklaart dat het Pascha naderde, dat de dag kwam waarop het Pascha geslacht moest worden, dat de Heer Jakobus en Johannes stuurde om het Pascha voor te bereiden, dat zij moesten informeren naar een kamer waar zij het Pascha konden eten, dat zij deden wat Hij heeft gezegd en het Pascha voorbereidden, en ten slotte, dat toen zij bijeen waren, de Heer tegen hen zei: “Ik heb vurig begeerd **dit Pascha** met u te eten, eer Ik lijd” (Het bepaalde lidwoord staat in het Grieks, zoals iedereen die het Griekse alfabet kan lezen kan verifiëren).

Maar ondanks dit alles zijn er mensen die beweren dat dit niet het Pascha is. Ze kunnen die gedachte niet verdragen, want als ze het eenmaal toegeven, is de opvatting dat dit een nieuwe instelling is, onmogelijk vol te houden.

Dat de gebeurtenissen die hier worden beschreven plaatsvonden op de dertiende dag van de maand Nisan en dat het Pascha op de veertiende moest worden gevierd, is het belangrijkste argument tegen het idee dat dit het Pascha is. Dit argument impliceert dat het enige dat het tot het Pascha maakte, de dag is waarop het werd gevierd.

Hoewel de exacte chronologie van de laatste dagen van de Heer moeilijk vast te stellen is, lijkt er geen twijfel over te bestaan dat de gebeurtenissen die in de drie verslagen die we hebben besproken worden beschreven, plaatsvonden één dag vóór de tijd die in Israël was vastgesteld voor de viering van het Pascha. Numeri 9:10 maakt echter duidelijk dat de datum niet van het grootste belang was in verband met deze ceremonie. Als iemand ceremonieel onrein was, of als hij op reis was en niet in Jeruzalem was, kreeg hij de instructie om het Pascha op de veertiende dag van de volgende maand te vieren. Als dit toegestaan was omdat iemand op reis was, dan was er geen probleem als Hij, die de Heer van het Pascha is, besloot om het een dag eerder te vieren omdat Hij op weg was naar het kruis.

De woorden van onze Heer: **“Mijn tijd is nabij; bij u houd Ik met mijn discipelen het Pascha”**, verklaren dat, hoewel het vóór de vastgestelde datum was, het zijn tijd was en Hij het zou vieren.

De andere argumenten, zoals “het Pascha moest staand worden gegeten, en zij zaten”, “dat niemand voor de ochtend de deur uit mocht, en zij gingen naar buiten nadat zij klaar waren”, zijn het resultaat van het verwarren van het eerste Pascha in Egypte met de Pascha’s die daarna volgden.

Bij het lezen van de drie verslagen van deze gebeurtenis kan men niet anders dan onder de indruk zijn van de belangrijke plaats die het Pascha van Israël in deze verslagen inneemt. Als de waarheid ons doel is, zou dit ons naar het Oude Testament moeten leiden voor alle informatie die we daar kunnen vinden over deze oude dienst.

Hoofdstuk 6: Het Egyptische Pascha

Op de avond dat God Israël bij de hand nam om hen uit het land Egypte te leiden, stelde Hij het Pascha in. Dit was enkele maanden voordat zij bij de berg Sinaï aankwamen, dus het Pascha zoals het oorspronkelijk werd gegeven, stond los van de wet die Mozes daar ontving. Dit kan het best worden aangeduid als het Egyptische Pascha, vanwege het feit dat het daar voor het eerst werd gevierd. Er moet echter worden opgemerkt dat dit “het Pascha voor de HERE” was, ongeacht waar het werd gevierd. De details van dit eerste Pascha zijn voor ons onderwijs opgetekend in Exodus 12. Hier vinden we de oorsprong van deze ceremonie, die zo betekenisvol was dat Israël deze door alle generaties heen moest herhalen.

Na vele confrontaties met de farao vertelde de Heer aan Mozes dat Hij nog één plaag over het land Egypte zou brengen, namelijk dat Hij door het land zou trekken en alle eerstgeborenen zou doden. Dit was een straf die zo ingrijpend was dat zij de hele sociale structuur van dat land voor vele jaren zou ontwrichten.

Toen sprak de Heer tot Mozes en Aäron en zei hun dat vanaf dat moment die maand het begin van de maanden zou zijn en het begin van een nieuw jaar zou markeren. Ze kregen de opdracht om de kinderen Israëls te zeggen:

Exodus 12:3-11

³ Spreekt tot de gehele vergadering van Israël als volgt: op de tiende van deze maand zal ieder voor zich een stuk kleinvee nemen, familiesgewijs, een stuk kleinvee per gezin.

⁴ Maar indien een gezin te klein is voor een stuk kleinvee, dan zullen hij en de naaste buurman van zijn gezin er een nemen, naar het aantal personen; gij zult bij het stuk kleinvee rekenen met ieders behoefte.

⁵ Een gaaf, mannelijk, éénjarig stuk kleinvee moet gij nemen; gij kunt dit nemen van de schapen of van de geiten.

⁶ En gij zult het bewaren tot de veertiende dag van deze maand; dan zal de gehele vergadering der gemeente van Israël het slachten in de avondschemering.

⁷ Vervolgens zal men van het bloed nemen en dit strijken aan de beide deurposten en de bovendeurpel, aan die huizen, waarin men het eet.

⁸ Het vlees zullen zij dezelfde nacht eten; zij zullen het eten op het vuur gebraden, met ongezuurde broden, be-nevens bittere kruiden.

⁹ Rauw of gaar gekookt in water zult gij het niet eten; slechts op het vuur gebraden met kop, schenkels en inge-wanden.

¹⁰ Gij zult daarvan niets overlaten tot de morgen; wat ervan overblijft tot de morgen, dat zult gij met vuur ver-branden.

¹¹ En aldus zult gij het eten: uw lendenen omgord, uw schoenen aan uw voeten en uw staf in uw hand; overhaast zult gij het eten; het is een **Pascha voor de HERE**.

Dit was het Pascha zoals het oorspronkelijk was gegeven. En tot op dit punt leek het alsof het iets was dat slechts één keer zou gebeuren. Maar daarna kregen ze expliciete instructies voor de toekomstige viering van deze cere-monie als een herdenking.

“En deze dag zal u een gedenkdag zijn, gij zult hem vieren als een feest voor de HERE; in uw geslachten zult gij hem als een altoosdurende inzetting vieren” (Ex.12:14).

Hier werd het feest van de ongezuurde broden aan toegevoegd, een zevendaagse viering die een integraal on-derdeel werd van de Pascha-ceremonie (Ex.12:15-19).

Zo werd het Pascha een herdenking die voor altijd als feest moest worden gevierd. En hoewel er vragen kunnen zijn over de betekenis van het Hebreeuwse woord *OLAM* (hier vertaald met “altoosdurende”), is het duidelijk dat dit feest niet alleen moest worden gevierd totdat Christus aan het kruis zou sterven. Ezechiël 45:21 laat, wanneer het in de context wordt gelezen, zien dat het Pascha gevierd moet worden nadat Israël in de toekomst onder Gods heerschappij naar zijn land is teruggekeerd. Het gebod dat het Pascha voor altijd gevierd moet worden, wordt herhaald in Exodus 12:17,24.

Wetten of voorschriften die oud worden, hebben de neiging om afgezwakt te worden en niet meer te werken. Toekomstige generaties zijn geneigd ze te vergeten of te negeren. God voorkwam dit door te bepalen dat het Pascha een voorschrift moest zijn dat van jaar tot jaar doorliep, alsof het een nieuwe wet was die jaarlijks werd gegeven.

Als Israël God niet in de steek had gelaten op hun weg van Egypte naar Kanaän, zouden zij vóór het volgende Pascha in hun nieuwe thuis zijn aangekomen. Daarom kregen zij de volgende instructie:

“En wanneer gij komt in het land dat de HERE u geven zal, gelijk Hij gezegd heeft, zult gij deze dienst onderhou-den” (Ex.12:25).

Dit gebod wordt gevolgd door een uitleg over de betekenis van het Pascha.

“En wanneer uw zonen tot u zeggen: Wat betekent deze dienst van u, dan zult gij zeggen: Het is een Paasoffer voor de HERE, die in Egypte aan de huizen der Israëlieten voorbijging, toen Hij de Egyptenaren sloeg, maar onze huizen spaarde” (Ex.12:26-27).

Let erop dat het Pascha voor Israël niet wees op de dood van hun Messias. Het verwees naar hun uittocht uit Egypte. Sommigen zullen hiertegen bezwaar maken, omdat lang is onderwezen dat deze dienst een voorafscha-duwing was van de dood van Christus en dat het Gods bedoeling was dat wanneer de werkelijkheid zou worden gerealiseerd, de schaduw zou verdwijnen. Dit is echter in tegenspraak met Gods eigen uitleg over de betekenis van dit feest. Hij zei dat het terugwees naar hun bevrijding uit Egypte en dat het voor altijd zou zijn.

Toen hun de betekenis van het Pascha werd verteld, **“knielde het volk en boog zich neer”** (Ex.12:27). Ook wij moeten onze wil buigen, onze meningen opgeven en God geloven aangaande de betekenis van deze herdenking.

Hoofdstuk 7: Het Pascha in de woestijn

Gods instructie aan Israël was om het Pascha te vieren in het nieuwe land. Maar door een expliciet gebod mochten zij het Pascha vieren tijdens hun jarenlange omzwervingen in de woestijn. We lezen hierover in het boek Numeri.

“En de HERE sprak tot Mozes in de woestijn Sinai, in het tweede jaar na hun uittocht uit het land Egypte, in de eerste maand: De Israëlieten nu zullen het Pascha vieren op de daarvoor bepaalde tijd; op de veertiende dag dezer maand, in de avondschemering, zult gij het vieren op de daarvoor bepaalde tijd, naar al de inzettingen en verordeningen, die daarop betrekking hebben, zult gij het vieren” (Num.9:1-3).

Deze “inzettingen en verordeningen” zijn de dingen die bij het Pascha hoorden, zoals het eten ervan met ongezuurd brood en bittere kruiden. De toestemming om het in de woestijn te offeren was een tijdelijke noodoplossing. De uiteindelijke openbaring en het gebod over waar het moest worden gevierd, vinden we in Deuteronomium 16:1-7. Deze woorden zijn uitgesproken vlak voordat Israël de Jordaan overstak om het land Kanaän binnen te gaan.

Deuteronomium 16:1-7

¹ Neem de maand Abib (= Nisan) in acht en vier het Pascha ter ere van de HERE, uw God, want in de maand Abib heeft de HERE, uw God, u in de nacht uit Egypte geleid.

² Dan zult gij als Pascha voor de HERE, uw God, kleinvee en runderen slachten **op de plaats die de HERE verkiezen zal om zijn naam daar te doen wonen**.

³ Gij zult daarbij geen gezuurd brood eten; zeven dagen zult gij daarbij ongezuurde broden eten, brood der verdrukking, want overhaast zijt gij uit het land Egypte getrokken; opdat gij al de dagen uws levens de dag van uw uittocht uit het land Egypte gedenkt.

⁴ Er zal geen zuurdeeg bij u aangetroffen worden in uw gehele gebied, zeven dagen lang; en van het vlees, dat gij in de avond op de eerste dag slacht, zal niets de nacht overblijven tot de morgen.

⁵ **Gij zult het Pascha niet mogen slachten in een der steden**, die de HERE, uw God, u geven zal.

⁶ Maar **op de plaats die de HERE, uw God, verkiezen zal om zijn naam daar te doen wonen**, zult gij het Pascha slachten, tegen de avond, als de zon ondergaat, op het tijdstip van uw uittocht uit Egypte.

⁷ Gij zult het koken en het eten op de plaats die de HERE, uw God, verkiezen zal; dan zult gij in de morgen de terugreis aanvaarden en naar uw tenten gaan.

Dit zijn instructies die werden gegeven toen zij nog in de woestijn waren, met betrekking tot de toekomstige naleving ervan. En wanneer alle Schriftgedeelten worden samengevat, hebben we de totale Bijbelse informatie over wat terecht het Pascha van Jeruzalem kan worden genoemd.

Hoofdstuk 8: Het Pascha van Jeruzalem

Uit alle Schriftgedeelten die we hebben bekeken, kunnen we opmaken hoe het Pascha werd vastgelegd en ge-centraliseerd in Jeruzalem. De drie essentiële elementen ervan waren het gebraden lam, het ongezuurde brood en de bittere kruiden. Samen vormden deze elementen wat nadrukkelijk ‘het Pascha voor de HERE’ wordt genoemd (Ex.12:11,27; Lev.23:5; Num.28:16). Wanneer deze elementen in de ceremonie werden gebruikt, werden ze ‘heilig voor de HERE’ en op een bijzondere manier gewijd. Als ze niet volledig werden geconsumeerd, moesten ze worden verbrand, zodat er tot de volgende ochtend geen enkel deeltje meer overbleef.

Het lam

De lezer zal hebben opgemerkt dat er in geen van deze gedeelten veel over het lam wordt gezegd. De betekenis ervan werd goed begrepen: het was altijd een herinnering aan het bloed dat hen had beschermd tijdens die bewogen nacht in Egypte. We zijn geneigd om het te zien als het hoogtepunt van het Pascha, maar dat was het niet. Dit feest was geen maaltijd, het was niet bedoeld voor voedsel of levensonderhoud en het ongezuurde brood en de bittere kruiden waren net zo belangrijk als het lam.

De bittere drank

De bittere kruiden worden twee keer genoemd: in Exodus 12:8 en Numeri 9:11. In het origineel komt het woord voor ‘kruiden’³ niet voor, een feit dat expliciet wordt erkend door de vertalers van de *King James Version*, die dit woord in beide verwijzingen cursief hebben gedrukt, maar dit voor de hand liggende feit wordt door de meeste lezers van die vertaling genegeerd. Het woord dat hier wordt gebruikt is *MERÖRIM*, en het komt slechts vijf keer voor in het Oude Testament. Het is in alle gevallen een meervoudig zelfstandig naamwoord. Het is geen bijvoeglijk naamwoord. In de vijfde keer dat dit woord voorkomt, vinden we een duidelijke aanwijzing voor de betekenis ervan.

“Hij heeft mij met bitterheden (*MERÖRIM*) verzadigd, Hij heeft mij met alsem dronken gemaakt” (Kgl.3:15, St.Vert.).

De mensen in de oudheid bereidden de vrucht van de wijnstok op vele manieren, maar voornamelijk als zoete wijn, zure wijn en bittere wijn. De bittere wijnen werden gewaardeerd als tonicum, aperitief, digestief en, wanneer ze sterk genoeg waren, als ontwormingsmiddel. Ze werden vaak bereid door alsem te laten weken of wellen in zoete of zure wijn.

De hierboven geciteerde tekst uit Klaagliederen is Hebreeuwse poëzie en hier vinden we Hebreeuws parallelisme, dat prachtige literaire middel om Gods openbaring aan de mensheid te bewaren. Door dit middel wordt de betekenis van een woord vastgelegd door zijn synoniem in een couplet. De vorm hier is wat bekend staat als synoniem parallelisme en **hieruit blijkt duidelijk dat de “bitterheden” bittere wijn was, bereid door de toevoeging van alsem.**

Dit mag vreemd lijken, maar we moeten altijd in gedachten houden dat het Pascha van de Heer niet bedoeld was als een gezellige maaltijd, noch als voeding of levensonderhoud. Het was een symbolische ceremonie. Het enige aangename voedingsmiddel was het gebraden lam, maar de smaak hiervan werd bedorven doordat elk stukje eerst in de beker met iets bitters werd gedoopt voordat het in de mond werd gestopt. Dit was bedoeld om hen altijd te herinneren aan de bitterheid van de Egyptische slavernij, toen elk stukje voedsel dat zij aten voortkwam uit het zwaarste werk dat men zich kan voorstellen.

“Toen lieten de Egyptenaren de Israëlieten onder mishandeling werken; ja, zij maakten hun het leven bitter door harde slavenarbeid met leem en tichelstenen en door allerlei arbeid op het veld - alle werk, waartoe zij hen onder mishandeling als slaven gebruikten” (Ex.1:13-14).

Het ongezuurde brood

Wat betreft de betekenis van het ongezuurde brood in het Pascha, is het Woord heel duidelijk. Het wordt “het brood der verdrukking” genoemd in Deuteronomium 16:3, maar aangezien dit onmiddellijk wordt gevolgd door de verklarende uitspraak “want overhaast zijt gij uit het land Egypte getrokken”, lijkt het erop dat deze “verdrukking” verband houdt met de druk die hen dwong te vertrekken.

“Toen nam het volk zijn deeg op, voordat het gezuurd was, met hun baktroggen in hun klederen gebonden op hun schouders” (Ex.12:34).

³ ‘Saus’ in de Statenvertaling.

“En zij bakten van het deeg dat zij uit Egypte hadden meegenomen, ongezuurde koeken, want het was niet gezuurd, omdat zij uit Egypte waren verdreven en niet hadden kunnen wachten en ook geen teerkost voor zich hadden bereid” (Ex.12:39).

“Zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten en op de zevende dag zal er een feest voor de HERE zijn. Ongezuurde broden zullen gedurende de zeven dagen gegeten worden; er mag zelfs niets gezuurds bij u gezien worden, ja, in uw gehele gebied mag er geen zuurdeeg worden gezien. En op die dag zult gij uw zoon uitleggen: Dit is ter wille van wat de HERE mij heeft gedaan bij mijn uittocht uit Egypte. Het zal u zijn als een teken op uw hand en als een herinnering tussen uw ogen, opdat de wet des HEREN in uw mond zij; want met een sterke hand heeft de HERE u uit Egypte geleid. Gij zult deze inzetting onderhouden op haar vaste tijd, van jaar tot jaar” (Ex.13:6-10).

Als je alle verslagen over het Pascha leest, ontkom je niet aan de indruk dat het ongezuurde brood het belangrijkste element was.

Het vertrek van Israël uit het land Egypte vond plaats in één nacht. Het was geen emigratie van een volk van het ene land naar het andere. Het zou beter kunnen worden omschreven als de verdrijving van een volk. Er wordt ons verteld dat “de Egyptenaren eveneens sterk bij het volk aandrongen, om het snel uit het land te laten gaan” (Ex.12:33). Maar noch hun verlangen om Egypte te verlaten, noch de druk van de Egyptenaren konden verklaren waarom dit in één nacht gebeurde. Exodus 12:37,38 zegt dat er behalve de kinderen 600.000 mannen waren. Het zou fysiek onmogelijk zijn om zelfs een gedisciplineerd leger van die omvang in één nacht te verplaatsen. De uittocht was een goddelijk wonder en werd herdacht met het ongezuurde brood dat samen met het lam werd gegeten en gedurende de zes dagen die volgden. Laat Israël nooit vergeten dat het God was die hen heeft uitgeleid!

“Een nacht van waken was dit voor de HERE, om hen uit het land Egypte te leiden. Dit is de nacht van waken ter ere van de HERE voor alle Israëlieten in hun geslachten” (Ex.12:42).

Zo leren we dat het Pascha in zijn oorspronkelijke eenvoud een ceremonie was die bestond uit een lam, ongezuurd brood en een bittere drank. Door latere instructies werd het hen verboden om het lam te offeren in een andere stad dan die waar de HERE God zijn naam heeft doen wonen, de stad Jeruzalem.

Het Pascha is verbasterd

Uit de seculiere geschiedenis van Israël blijkt duidelijk dat er heel wat dingen aan deze eenvoudige ceremonie zijn toegevoegd en dat er zelfs enkele veranderingen zijn aangebracht. Ze vervingen de bittere en onaangename drank door kruiden en voegden andere elementen toe aan het ritueel. Het is inderdaad vreemd, maar velen geloven dat je bij de Joden terecht kunt voor de waarheid over het Pascha. Dat is volkomen verkeerd. Ik zou net zo min naar een Jood gaan voor informatie over het Pascha voor de HERE als ik naar hem zou gaan voor informatie over de Heer Jezus Christus. Zelfs in de dagen van Christus hadden de Joden het Woord van God door hun tradities tenietgedaan en 1900 jaar later is het nog veel erger. Wat de Joden vandaag de dag doen, lijkt in niets op het Pascha zoals dat in het Woord van God wordt beschreven.

Alle informatie in het Oude Testament over het Pascha is te vinden in Exodus 12:1-48; 13:6-9; 34:25; Lev.23:5; Num.9:1-14; 28:16; 33:3; Deut.16:1-8; Joz.5:10-11; II Koningen 23:21-23; II Kronieken 30:1-18; 35:1-9; Ezra 6:19-20; Ezechiël 45:21. “Tot de wet en tot de getuigenis! Voor wie niet spreekt naar dit woord, is er geen dageraad” (Jesaja 8:20).

Hoofdstuk 9: Het Pascha en de Here Jezus

“Maar toen de volheid des tijds gekomen was, heeft God zijn Zoon uitgezonden, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet” (Gal.4:4).

Onder de Joden was het gebruikelijk dat een jongen op twaalfjarige leeftijd begon met het vieren van het Pascha. De ouders van Jezus hielden zich aan dit gebruik.

“En zijn ouders reisden elk jaar naar Jeruzalem, op het Paasfeest. En toen Hij twaalf jaar was geworden en zij, zoals dit bij het feest gebruikelijk was, optrokken... ” (Luc.2:41,42).

Dit was voor hen mogelijk omdat zij in Nazareth woonden, ongeveer 105 kilometer van Jeruzalem. Als zij tot de verstrooide gemeenschap in Thessaloniki, Rome of Corinthe hadden behoord, zou hun regelmatige aanwezigheid bij dit feest wellicht niet mogelijk zijn geweest.

Dit was het eerste Pascha van de Heer en er zouden er nog twintig volgen voordat Hij bij het laatste kwam dat in Mattheüs, Marcus en Lucas is opgetekend. Zoals we al hebben gezien, waren alle voorbereidingen getroffen, en hoewel het vierentwintig uur voor de vastgestelde datum was: “ging Hij aanliggen en de apostelen met Hem. En Hij zeide tot hen: **Ik heb vurig begeerd dit Pascha met u te eten, eer Ik lijd**” (Luc.22:14-15). Het Grieks zegt “dit het Pascha” (*TOUTO TO PASCHA*). Had de Geest van God nog duidelijker kunnen zijn in wat ze aan het doen waren? Zou het kunnen dat Hij verwachtte dat er velen zouden komen die beweerden dat dit niet het Pascha was?

Met grote nadruk zegt de Heer hun dat Hij er vurig naar verlangde om dit Pascha met hen te eten voordat Hij zou lijden. Maar het belangrijkste van alles is dat Hij wist wat Hij ging doen met twee belangrijke elementen van deze herdenking. Hij ging de betekenis en het belang ervan volledig veranderen.

Het brood

Terwijl zij aan het eten waren, nam de Heer **het** brood. Het bepaalde lidwoord hoort hier thuis, ook al zouden velen dat liever niet hebben. Dit is het ongezuurde brood van het Pascha. Aan de woorden “Hij nam het brood” wordt toegevoegd “en als Hij gezegend had” (*EULOGĒSAS*)⁴. Hier is een woord nodig en waarschijnlijk moet “het” worden toegevoegd. Dit betekent dat Hij positieve waarheid sprak over dit brood. We weten niet wat Hij zei, maar Hij sprak waarschijnlijk over de betekenis ervan. Toen brak Hij het, want zulk brood kon niet worden gesneden. Het zou onder het mes verkrumelen, dus werd het gebroken. Vervolgens deelde Hij het uit aan zijn discipelen.

Op dat moment, in overeenstemming met de diepgewortelde leer die zij hun hele leven hadden gevolgd, gingen hun gedachten uit naar de wonderbaarlijke bevrijding van hun voorvaders uit het land Egypte, een bevrijding die zo snel kwam dat de moeders in Israël geen tijd hadden om hun deeg te laten rijzen. Dit is wat dit brood bijna 1500 jaar lang had herdacht. Het was een betekenis die zo stevig verankerd was, dat niemand zou geloven dat die ooit veranderd zou kunnen worden.

Maar het zou wel veranderen. Veranderd door Hem aan wie het toebehoorde. Toen Hij hun het brood gaf, zei Hij: **“Neemt, eet, dat is Mijn lichaam”** (St.Vert.: Matt.26:26; Marc.14:22; Luc.22:19).

Als de Heer hier over zijn fysieke lichaam had gesproken, dat wil zeggen dat dit brood in zijn vlees was veranderd, zou Hij het woord “is” hebben weggelaten. De aanwezigheid ervan in deze uitspraak betekent dat dit een metafoor is en het moet worden begrepen als **“dit vertegenwoordigt Mijn lichaam”**.

Wat dit ongezuurde brood van het Pascha ook eerder heeft gesymboliseerd, het kan nooit meer deze betekenis hebben voor zijn discipelen. Vanaf deze dag moet het zijn lichaam vertegenwoordigen. Er wordt geen nieuwe ceremonie ingesteld. Er wordt geen nieuw element toegevoegd. Hij gaf één element van een oude ceremonie een betekenis die heerlijker en groter was dan ooit tevoren.

⁴ Marcus 14:22, St.Vert.

De weergave in Lucas voegt aan de woorden “Dit is mijn lichaam” toe: “dat voor u gegeven wordt” (Lucas 22:19). Velen zien dit als een verwijzing naar zijn dood aan het kruis. Maar het was zijn leven dat Hij daar gaf, niet zijn lichaam. Bovendien kan het breken van het brood niet het symbool zijn van het doden van een mens. Wanneer het als een dergelijk symbool zou zijn gebruikt, zou degene die het gebruikt expliciet hebben moeten aangeven dat dit zijn bedoeling was.

Brood is het representatieve voedsel in de Bijbel en is het symbool van geestelijk voedsel.

Hij was het brood dat uit de hemel kwam, dat leven geeft aan de wereld. Johannes 6:22-59 moet worden gelezen om een juist beeld te krijgen van Christus als het brood van God. Het is niet Christus in zijn dood, maar Christus in zijn geheel.

De Here Jezus gaf het Pascha-brood niet alleen een nieuwe betekenis, Hij maakte het tot een herdenking van Zichzelf. “Doet dit tot mijn gedachtenis”, zijn de woorden van Hem zoals door Lucas vermeld. Zoals eerder gezegd, heeft het voornaamwoord ‘dit’ een antecedent en hebben de woorden “doet dit” een context. Deze kunnen niet worden genegeerd. We kunnen onder geen enkele omstandigheid instemmen met het idee dat alles wat iemand doet aanvaardbaar is, zolang het maar religieus en met een zekere mate van ceremonie gebeurt.

De beker

Nadat Hij de nieuwe betekenis van het Pascha-brood had verkondigd, nam de Here Jezus de beker. Dit is de bekende beker, de beker die de bittere wijn bevatte, het element dat hen altijd deed terugdenken aan de bitterheid van de Egyptische slavernij. Hij gaf deze aan zijn discipelen en verkondigde, volgens alle drie de getuigen:

“Want dit is het bloed van mijn verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden”.

Er is reden om aan te nemen dat zij tot dan toe vlees in deze beker hebben gedoopt en dat Hij hier de beker nam en hen opdroeg er allemaal van te drinken. Dit kan zijn gedaan vanwege het feit dat er bij bepaalde toekomstige vieringen van het Pascha geen echt lam zou zijn.

Zo krijgt de Pascha-beker een nieuwe betekenis. Vanaf dat moment staat hij voor zijn bloed van het nieuwe verbond.

De meeste Bijbelstudenten zijn het erover eens dat *DIATHĒKĒ* hier verbond betekent en niet “testament”⁵. De vertalers van de King James Version getuigen van de juistheid hiervan door dit woord in twintig van de drieëndertig gevallen met ‘verbond’ weer te geven. **En het bepaalde lidwoord moet hier worden opgemerkt. Het is “het nieuwe verbond”.**

Hoofdstuk 10: Het Nieuwe Verbond

De eerste verwijzing naar het nieuwe verbond vinden we in Jeremia 31:31-34.

³¹ Zie, de dagen komen, luidt het woord des HEREN, dat Ik met het huis van Israël en het huis van Juda een nieuw verbond sluiten zal.

³² Niet zoals het verbond, dat Ik met hun vaders gesloten heb ten dage dat Ik hen bij de hand nam, om hen uit het land Egypte te leiden: mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik heer over hen ben, luidt het woord des HEREN.

³³ Maar dít is het verbond, dat Ik met het huis van Israël sluiten zal na deze dagen, luidt het woord des HEREN: Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven, Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.

³⁴ Dan zullen zij niet meer een ieder zijn naaste en een ieder zijn broeder leren: Kent de HERE: want zij allen zullen

⁵ Statenvertaling: “Want dat is Mijn bloed, het *bloed* des Nieuwen Testaments...”

Mij kennen, van de kleinste tot de grootste onder hen, luidt het woord des HEREN, want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en hun zonde niet meer gedenken.

De macht van God mag nooit in twijfel worden getrokken. Toch lijkt het gerechtvaardigd om te vragen of God nog duidelijker had kunnen maken dan Hij hier heeft gedaan, dat het nieuwe verbond betrekking heeft op “het huis van Israël en het huis van Juda” en dat het een overeenkomst is die is gesloten met het verenigde huis van Israël. Het heeft op geen enkele manier betrekking op andere volken of naties.

Deze verzen spreken over een verbond uit het verleden, dat God met het huis van Israël heeft gesloten op de dag dat Hij hen bij de hand nam om hen uit het land Egypte te leiden. Dit verbond werd herhaaldelijk verbroken door die generatie en de generaties die volgden. Hierdoor kwamen zij onder de vloek van een verbroken verbond te staan, en hoewel zij nooit de zegeningen konden ontvangen die door dit verbond waren beloofd, werden zij ook nooit van de lasten ervan verlost. Zo leefden zij onder de vloek van een verbroken wet, een wet die geen gerechtigheid kon brengen.

Ondanks al hun ongerechtigheid heeft God de onherroepelijke belofte gegeven dat er een dag zou komen waarop Hij een nieuw verbond zou sluiten met het huis van Israël en in dit verbond zouden zijn wetten in hun harten worden geschreven. Alleen wie opzettelijk blind is, kan de voor de hand liggende waarheid ontkennen dat beide verbonden betrekking hebben op het huis van Israël.

In het Nieuwe Testament behandelt de schrijver van Hebreeën deze twee verbonden en laat hij zien hoe beide moesten worden bevestigd door het vergieten van bloed.

“Want nadat door Mozes elk gebod volgens de wet aan al het volk was medegedeeld, nam hij het bloed der kalveren en der bokken met water, scharlaken wol en hysop en besprengde het boek zelf en al het volk, zeggende: Dit is het bloed van het verbond, dat God u heeft voorgeschreven” (Hebr.9:19-20).

En net zoals het oude verbond door bloed werd gesloten, zo moet ook het nieuwe verbond door bloed worden gesloten.

“Hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door de eeuwige Geest Zichzelf als een smetteloos offer aan God gebracht heeft, ons bewustzijn reinigen van dode werken, om de levende God te dienen? En daarom is Hij de middelaar van een nieuw verbond, opdat, nu Hij de dood had ondergaan om te bevrijden van de overtredingen onder het eerste verbond, de geroepenen de belofte der eeuwige erfenis ontvangen zouden” (Hebr.9:14-15).

Toen Jezus Christus aan het kruis stierf, werd het nieuwe verbond bekrachtigd. Het werd een vaste overeenkomst tussen God en het huis van Israël. Als Hij het niet nakomt, maakt Hij zich schuldig aan het breken van zijn eigen overeenkomst met dat volk. Aangezien het bloed van het nieuwe verbond is vergoten, hoeft Hij alleen nog maar te doen wat Hij beloofd heeft. Een van die beloften is de grote belofte dat Hij hen “zal voeren uit het midden der volken en u bijeenbrengen uit de landen waarin zij verstrooid zijn” Vervolgens zegt Hij: “Ik zal u... brengen in de band van het verbond” (Ezech.20:33-37).

Het nieuwe verbond in zijn geheel houdt verband met Gods plan voor het volk Israël. Het heeft geen relatie met de hedendaagse gelovigen in Jezus Christus. Toen Christus sprak over de beker die “het nieuwe verbond in mijn bloed” vertegenwoordigde, sprak Hij over iets dat alleen van toepassing is op het volk Israël.

Wij, die vandaag de kinderen van God zijn, hebben nooit onder het oude verbond geleefd. Wij hebben het niet verbroken en wij waren er niet schuldig onder. Het verlossen van hen die onder de vloek van een verbroken verbond leefden, was één van de doelen van de dood van Christus. Wij vinden onze vergeving of onze verlossing niet in dit aspect van zijn offerwerk. Dit is een beperkt aspect, beperkt tot hen die onder het oude verbond leefden. Mattheüs en Marcus maken dit duidelijk wanneer zij vermelden dat de Heer zei: “voor velen vergoten”. Het onbeperkte werk van Christus vinden we terug in uitspraken als “Christus voor goddelozen is gestorven” en “Christus is, toen wij nog zondaren waren, voor ons gestorven” (Rom.5:6-8). Laten we ophouden ons voor te

doen als “kinderen van het verbond” en laten we onze plaats innemen als zondaars en aanspraak maken op de Verlosser van zondaars.

Hoofdstuk 11: Het getuigenis van Paulus

Het getuigenis van Paulus over het onderwerp dat hier aan de orde is, vinden we in zijn eerste brief aan de Corinthiërs. En als er ooit een moment is waarop we het advies van Myles Coverdale moeten opvolgen om niet alleen te letten op “wat er gezegd of geschreven wordt, maar ook door wie en aan wie”, dan is het wel hier. Er zijn maar heel weinig mensen die bereid zijn om aandacht te schenken aan de positie die deze gelovigen in de ogen van God innamen. Het is gebruikelijk om hen veel onderscheidende waarheden te ontzeggen om hen gelijk te stellen aan de hedendaagse gelovige en vervolgens de hedendaagse gelovige veel dingen toe te schrijven die niet op ons van toepassing zijn, om ons aan hen gelijk te stellen.

De bijzondere relatie van Paulus met de Corinthiërs moet worden begrepen en erkend. Het was tegen deze groep dat hij moedig zei:

“Indien ik voor anderen geen apostel (een aangestelde) ben, voor u toch zeker wèl; want het zegel op mijn apostelschap (mijn aanstelling voor u) zijt gij in de Here” (1 Cor.9:2).

Het Griekse woord *APOSTELOS* betekent ‘iemand die een opdracht heeft gekregen’, en het werkwoord *APOSTELLŌ* betekent ‘een opdracht met volmacht geven’ wanneer het over mensen gaat, en ‘machtigen’ wanneer het over dieren of levenloze voorwerpen gaat. Het drukt de gedachte uit van een opdracht die alleen persoonlijk kan worden uitgevoerd. Niemand kan iemand een opdracht geven die niet tot zijn beschikking staat, dus een opdracht houdt noodzakelijkerwijs altijd verantwoordelijkheid in; degene die de opdracht krijgt, is altijd de vertegenwoordiger van degene die hem de opdracht geeft, en oefent als zodanig zijn recht uit. Het woord *APOSTELLŌ* mag nooit worden verhard tot een ambt, want het verwijst naar een opdracht en machtiging die beperkt is in de tijd en alleen betrekking heeft op de betreffende taak, niet op de persoon die deze uitvoert. Het mag niet worden beschouwd als een ambt met een onuitwisbaar karakter, dat wil zeggen: eenmaal apostel, altijd apostel. Een persoonlijke opdracht is de enige grond voor het apostelschap.

Woorden als deze konden niet worden gericht tot de gelovigen in Christus Jezus aan wie Paulus zich richtte in de brief die gewoonlijk, maar ten onrechte, Efeziërs wordt genoemd; of tot de gelovigen aan wie hij zich richtte in de brief die Colossenzen wordt genoemd. Paulus kende deze mensen alleen van horen zeggen (Ef.1:15; Col.1:4; 2:1) en heeft geen persoonlijk contact met hen gehad. In beide brieven schrijft hij als “een apostel (een gezant) van Christus Jezus”, en dat was hij ook, maar zijn opdracht had te maken met het schrijven van deze twee brieven en hij schrijft hen als iemand die door Christus Jezus is aangesteld om te schrijven. Maar hij was niet “gezonden” naar deze mensen.

De achtergrond van de gelovigen in Corinthe wordt uiteengezet in Handelingen 18. Paulus’ eerste contacten in deze stad waren met **“een Jood, genaamd Aquila... met Priscilla, zijn vrouw”**. Dit kwam omdat zij Joden waren, en ook omdat zij hetzelfde beroep hadden: zij waren tentenmakers. En hoewel hun eerste contact om zakelijke redenen was, werden Paulus’ werkgevers al snel volgelingen van Jezus Christus en zijn meest toegewijde vrienden. Volgens zijn gewoonte en in overeenstemming met het goddelijke principe **“eerst voor de Jood”** (Rom.1:16), ging Paulus elke sabbatdag naar de synagoge, waar hij discussies aanging met de Joden en de Grieken om hen te overtuigen. Lucas neemt niet de moeite om toe te voegen dat deze Grieken proselieten waren, want dat blijkt duidelijk uit het feit dat zij samen met de Joden in de synagoge waren.

Paulus’ doel met deze discussies was om een stevig fundament te leggen voor een belangrijke verkondiging die hij later zou doen. Maar toen Silas en Timotheüs uit Macedonië waren gearriveerd, bracht Paulus de discussie tot

een hoogtepunt doordat hij **“de Joden betuigde, dat Jezus de Christus is”** (18: 5). Op dat moment werd de boodschap alleen aan de Joden verkondigd. Maar toen zij zich tegen hem verzetten en hun toevlucht namen tot grove taal, schudde Paulus zijn kleren uit en zei: **“Uw bloed zij op uw hoofd; ik ben er rein van, voortaan zal ik mij tot de heidenen wenden”** (18:6).

Zo trokken Paulus, Silas en Timotheüs zich terug uit de synagoge. Ze gingen naar het huis van Titius Justus, een man die God vereerde en wiens huis naast de synagoge stond, zodat ze niet ver hoefden te gaan. Hun terugtrekking maakte geen einde aan het werk van Gods Geest, want er wordt ons verteld dat Crispus, de overste der synagoge, met zijn gehele huis in de Heer geloofde en dat vele andere Corinthiërs daarna ook gingen geloven.

Over de nationale afkomst van deze “vele Corinthiërs” die geloofden, wordt ons niets verteld. Het kunnen allemaal Joden zijn geweest, allemaal heidenen, of een gemengde groep. We zullen dit later vaststellen aan de hand van bepaalde feiten in de brief aan de Corinthiërs.

Later, toen Paulus aan de Corinthiërs schreef over de begintijd van zijn werk onder hen, bekende hij dat hij bij hen was **“in zwakheid, met veel vrezende en beven”** (I Cor.2:3). Ter bemoediging van zijn dienaar wordt ons verteld: **“En de Here zeide in de nacht door een gezicht tot Paulus: Wees niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet; want Ik ben met u en niemand zal het op u toeleggen om u kwaad te doen, want Ik heb veel volk in deze stad”** (Hand.18:9-10).

Over “veel volk” die de Heer als de zijnen claimt, is veel gediscussieerd. Velen beweren dat dit verwijst naar “de uitverkorenen”. Ik ben van mening dat het verwijst naar vele godvrezende mensen in Israël die zouden geloven zodra de boodschap dat Jezus de Christus is aan hen werd verkondigd. Daarom zegt de Heer tegen Paulus: “spreek en zwijg niet.” Dat deed hij en het resultaat van zijn verkondiging is een grote groep van mensen die in Jezus Christus geloven en zo het leven ontvangen door zijn naam. Dit is de groep aan wie Paulus schrijft en hun nationale afkomst kan worden vastgesteld aan de hand van de brief die hun naam draagt. Deze is gericht aan ‘de door God uitgeroepen in Corinthe, geheiligden in Christus Jezus, geroepen heiligen’ (I Cor.1:2).

Hoe vreemd het ons vandaag ook mag voorkomen, de heidense gelovigen in Corinthe worden in deze brief volledig over het hoofd gezien. Dit is noodzakelijk vanwege de voorrechten, voordelen en prioriteiten die tijdens de periode van Handelingen aan het Israël van God toekwamen. In zijn latere brief aan de Romeinen erkent Paulus de aanwezigheid van heidenen onder de gelovigen, maar dit is alleen om hen erop te wijzen dat zij ondergeschikt zijn aan Israël, en om hen te waarschuwen voor het gevaar van ongelof (Rom.11:13-25). Sta eens stil bij deze feiten.

Onder de gelovigen in Corinthe aan wie Paulus schrijft, ontbrak geen enkele gave. Sommige daarvan worden opgesomd in hoofdstuk 12:8-10. Deze gaven waren de volledige geloofsbrieven van een goddelijke opdracht om Christus aan alle anderen in Israël te verkondigen en bekend te maken. Paulus bleef niet in Corinthe, maar door middel van degenen die geloofden, bleef God zijn hand uitstrekken naar “een ongehoorzaam en tegensprekend volk” (Rom.10:21). De hele bediening van verkondiging aan de heidenen werd verricht door Paulus, die daartoe was aangesteld.

De heidense gelovigen waren niet aangesteld om andere heidenen te bereiken. In de periode van Handelingen was dit uitsluitend het werk van Paulus. Vanaf Pinksteren werd het woord aan alle Israëlieten en aan alle godvrezenden onder hen (proselieten) verkondigd. Paulus verklaarde dit in Handelingen 13:26: “Mannen broeders, zonen van het geslacht van Abraham, en vereerders van God onder u, tot ons is deze heilsboodschap gezonden (APOSTELLŌ).” Zo kon elke Israëliet die geloofde de boodschap aannemen en aan elke andere Israëliet verkondigen.

Petrus werd door een speciale opdracht gezonden om Christus te verkondigen aan één godvrezend heidens gezin (Handelingen 10). Paulus was de enige man die de opdracht had gekregen om de boodschap aan heidense zondaars te verkondigen. Hij was door God aangesteld voor de heidenen (Rom.11: 13). In Handelingen 28:28 werd de verlossende boodschap van God aan de heidenen gegeven (zonder beperkingen beschikbaar gesteld). Vanaf het moment van die uitspraak kan ieder die het evangelie gelooft, dat aan anderen doorgeven – ja, dat wordt zelfs van hem verwacht.

De heidenen tot wie Petrus sprak, werden deel van Israël, zoals bleek uit hun doop door Petrus en zij spraken in tongen (talen). Maar de bekeerlingen van Paulus werden nooit opgenomen in Israël. Zij bleven een aparte groep. Dit blijkt uit de verklaring van Paulus: **“Want Christus heeft mij niet gezonden (APOSTELLŌ) om te dopen, maar om het evangelie te verkondigen”** (I Cor.1:17). Geen enkele heiden die zich door Paulus’ bediening had bekeerd, bezat de wonderbaarlijke gaven die hen als Gods herauten kwalificeerden. Deze gaven waren tekenen van een opdracht en Paulus was de enige die de opdracht had gekregen om onder de heidenen te werken.

1. In I Corinthiërs 5:1 stelt Paulus dat er hoererij onder hen heerst, **“en zulk een hoererij, als zelfs onder de heidenen niet (voorkomt).”** Deze uitspraak is onmogelijk eerlijk te verklaren als degenen aan wie deze brief gericht is, heidenen zijn.

2. Uit de bewoordingen van Paulus in I Corinthiërs 9:13 blijkt dat hij spreekt tot mensen die volledig bekend zijn met de gebruiken in de tempel van Jeruzalem.

3. In I Corinthiërs 10:1 spreekt Paulus de mensen aan wie hij schrijft aan als “broeders” en herinnert hij hen eraan **“dat onze vaders allen onder de wolk waren, allen door de zee heengingen, allen zich in Mozes lieten dopen in de wolk en in de zee, allen hetzelfde geestelijke voedsel aten, 4 en allen dezelfde geestelijke drank dronken, want zij dronken uit een geestelijke rots, welke met hen medeging, en die rots was de Christus”** (I Cor.10:1-4).

Voor iemand die bereid is God op zijn Woord te geloven, is er geen verder bewijs nodig om aan te tonen dat de gelovigen in Corinthe, aan wie deze brief gericht was, Joden waren die geloofden.

Er worden grote bezwaren verwacht tegen dit punt. Velen zullen beweren dat I Cor.12:2 het hele beeld verandert. En dat zou waar zijn als de Statenvertaling hier trouw was aan het Grieks, maar dat is niet het geval. Vertalers hebben dit altijd benaderd met een vooropgezet idee over wat de schrijvers hadden moeten zeggen, en ze vertalen dienovereenkomstig. Het is glashelder dat de “broeders” in 12:1 dezelfde “broeders” moeten zijn als in 10:1, en het is net zo duidelijk dat de uitspraak in 10:1 niet kan gaan over mensen die heidenen waren. De juistheid van de vertaling in 10:1-4 staat buiten kijf, maar de juistheid van 12:2 kan ernstig in twijfel worden getrokken. De Statenvertaling luidt hier:

“Gij weet, dat gij heidenen waart, tot de stomme afgoden heengetrokken, naar dat gij geleid werdt.”

De Griekse tekst, getranslitereerd in Nederlandse letters, luidt: *OIDATE HOTI HOTE ETHNĒ ĒTE PROS TA EODŌLA TA APHŌNA HŌS AN ĒGESTHE APAGOMENOI* (Nestle).

Een letterlijke woord-voor-woordvertaling hiervan zonder interpunctie zou luiden: *Jullie weten dat toen volken jullie waren tot de afgoden de stomme zoals altijd jullie werden weggeleid.*

De commentatoren zijn niet geneigd om deze tekst te behandelen. Zij zien hier geen probleem in, omdat zij deze nooit in verband brengen met de uitspraken in hoofdstuk 10:1-4. Ik zal deze tekst later in deze studie vertalen, maar eerst moeten we ons vertrouwd maken met bepaalde feiten die hierop van invloed zijn.

Hoofdstuk 12: De gelovigen in de Handelingentijd

In Handelingen 21 staat een uitspraak die elke student van de periode van Handelingen in zijn hoofd moet prenten. Jakobus en de oudsten in Jeruzalem zeiden tegen Paulus:

“Gij ziet, broeder, hoeveel duizenden (MURIADES) er onder de Joden gelovig zijn geworden en allen zijn zij ijverraars voor de wet; nu heeft men hun van u verteld, dat gij alle Joden onder de heidenen afval van Mozes leert, door te zeggen, dat zij hun kinderen niet behoeven te besnijden, noch naar de gebruiken te leven” (Hand.21:20-21).

Twee duidelijke aanduidingen moeten hier worden opgemerkt: “Joden [die] gelovig zijn geworden” en “Joden onder de heidenen”. Het Griekse woord *MURIADES* betekent hier tienduizend en aangezien het in het meervoud staat, moet het worden gelezen als **“hoevele tienduizenden er onder de Judeeërs zijn die tot geloof gekomen zijn”**.⁶ De gelovigen aan wie Paulus zich in zijn brieven aan de Corinthiërs richtte, zouden zowel onder “Joden [die] gelovig zijn geworden” als onder “Joden onder de heidenen” vallen. Een uitspraak als “tienduizenden heidenen die geloven” zou in de Handelingentijd niet gedaan kunnen worden. Het zou niet waar zijn geweest. Als iemand daar anders over denkt, dan moet hij bereid zijn om bewijzen uit de Schrift aan te voeren.

We maken ons schuldig aan het sluiten van onze ogen voor de voor de hand liggende waarheid wanneer we niet zien dat het overgrote deel van de gelovigen in de drieëndertig jaar van de Handelingentijd Joden waren. Vanaf Pinksteren (Handelingen 2) tot het huis van Cornelius (Handelingen 10) was elke gelovige een Jood, hetzij van geboorte, hetzij een bekeerling. Toen de gelovigen in Judea na de vervolging, die in verband met Stefanus plaatsvond, over de hele wereld werden verstrooid, gingen zij overal heen om het woord te verkondigen, maar alleen aan de Joden (Hand.8:4; 11:19).

Ongeveer acht jaar na Pinksteren kreeg Petrus de opdracht om naar het huis van een man genaamd Cornelius te gaan (Handelingen 10). Als gevolg hiervan kwam een heidens gezin tot geloof in Christus Jezus. Dit was echter een gezin dat al godvrezend en vroom was, een gezin dat zeker een beroep kon doen op God. Dit waren geen heidense afgodendienaars, dieven, overspeligen, dronkaards of afpersers. Dit was een vrome man, een godvrezende man, iemand die veel aalmoezen gaf aan de armen in Israël en iemand die nooit tot iemand anders dan God bad (Hand.10:2).

De opdracht van Petrus had betrekking op deze man, er waren geen anderen bij betrokken, en Petrus volbracht zijn opdracht toen hij Christus aan dit ene gezin verkondigde. Dit moet worden onderkend, want de gedachte dat God alle barrières wegneemt zodat elke man die door God is aangesteld nu vrij is om op elk moment en overal in de periode van Handelingen naar heidenen te gaan, is onjuist.

Cornelius heeft geen opdracht gekregen om de boodschap uit te dragen en Christus als Verlosser aan andere heidenen aan te bieden. Hoewel het Woord aan hen werd bevestigd door een wonderbaarlijk vermogen om in andere talen te spreken, was dit uitsluitend ter bevestiging en niet om te getuigen. Dit wonder sprak ook tot Petrus, zodat dit ene gelovige heidense huishouden werd samengevoegd en geïdentificeerd met de gelovigen in Israël.

De volgende grote stap was de redding van een Jood uit Tarsus, Saul genaamd, die daarna altijd bekend stond als Paulus. Deze man bleef altijd een gelovige Jood, maar hij werd wel Gods uitverkoren instrument om de boodschap van Christus aan de heidenen te brengen. En voor de rest van de periode van Handelingen was Paulus Gods enige gevolmachtigde aan de volken. De kern van zijn evangelie was altijd dat Jezus de Christus is, maar door openbaring gaf God hem iets extra's waardoor hij in zijn verkondiging zelfs de meest verachtelijke mensen vergeving, verlossing en rechtvaardiging kon aanbieden. Petrus' verkondiging van Christus was zeer geschikt voor een heiden als Cornelius, maar die van Paulus was geschikt voor Joden en heidenen zoals beschreven in I Cor.6:9-11. Dit maakte het voor Paulus mogelijk om te spreken over “mijn evangelie”.

Vanaf het begin van zijn bediening tot zijn verkondiging in Handelingen 28:28 was Paulus de enige gevolmachtigde voor de heidenen. Als een heiden de boodschap hoorde die redding door Jezus Christus aanbood, moest hij die van Paulus horen. Barnabas, Apollos, Timotheüs of Titus waren helpers van Gods apostel, maar zij konden de boodschap niet aan heidenen verkondigen. Apollos kon begieten nadat Paulus had gepland, maar alleen Paulus kon het zaad in een heiden planten.

Hoewel er dus talloze gelovige Joden waren die de heilbrengende boodschap aan andere Israëlieten konden brengen, was er maar één man die deze boodschap aan de volken (heidene) kon brengen. Deze man was Paulus,

⁶ Naardense Bijbel 2024.

en zelfs zijn werk was beperkt vanwege de goddelijke noodzaak die op hem rustte om de boodschap van verlossing eerst aan de Joden te verkondigen (Rom.1:16; Hand.13:46).

Ondanks alle tradities die het tegendeel beweren, werd in de Handelingentijd slechts een zeer beperkt aantal heidenen gelovig in Jezus Christus. We kennen slechts de namen van drie van hen: Cornelius en zijn huisgenoten, die de boodschap van Petrus hoorden, Sergius Paulus (Hand.13:7) en Titus (Gal.2:1-3), die beiden de boodschap van Paulus hebben gehoord. Het beeld van grote scharen heidenen die in de Handelingentijd werden gered, is het product van wensdenken en menselijke verbeelding. Het is nergens in het Woord van God te vinden.

Dit feit kan niet worden ontkracht door een beroep op Romeinen 16:4, waar de Statenvertaling spreekt over “de Gemeenten der heidenen”. Deze eruitgeroepen heidenen waren individuen, geen gemeenten, net als de “eruitgeroepen” die in Handelingen 9:31 en 16:5 worden genoemd. Het waren individuele eruitgeroepen die zich vermenigvuldigden, geen gemeenten. Onder theologen heeft er altijd een hardnekkige vastberadenheid bestaan om in de Handelingentijd grote scharen van geredde heidenen te zien, evenals de instellingen en zelfs de gebouwen die tegenwoordig kerken worden genoemd. Zoals Emil Brunner terecht zegt: “We kunnen concluderen dat de opvatting over de kerk als louter een middel tot verlossing nooit bij Calvijn zou zijn opgekomen, als hij niet in het idee van de nieuwtestamentische *Ecclesia* het beeld van de institutionele kerk zoals die zich historisch heeft ontwikkeld, had gelezen.” *The Misunderstanding of the Church*, p.14.

De opvatting dat Paulus tijdens de periode van de Handelingen de enige boodschapper van God aan de heidenen was, zal voor velen een verrassing zijn. Maar het is de gedachte die door iedereen moet worden geloofd die de feiten onder ogen wil zien die in bepaalde uitspraken van de Schrift worden verkondigd.

1. Petrus was de eerste man die door God werd aangesteld om het evangelie aan de heidenen te verkondigen (Hand.15:7). Dit was beperkt tot Cornelius en zijn huis (Hand.10:2). Geen enkele onderdanige en trouwe man heeft ooit een opdracht ‘uitgebreid’. Petrus heeft de zijne niet uitgebreid.
2. Vlak voor deze tijd had God aan Ananias uitgelegd dat Paulus een uitverkoren instrument was om **zijn naam “te brengen voor heidenen en koningen en de kinderen Israëls”** (Hand.9:15). Paulus’ eerste bediening was in de synagogen (Hand.9:20), maar zijn speciale dienst aan de heidenen begon pas enkele jaren later. De eerste keer dat we hierover lezen is in Handelingen 13:6-13.
3. In Jeruzalem werd erkend dat de prediking van evangelie aan de onbesnedenen aan Paulus was toevertrouwd, net zoals het evangelie van de besnedenen aan Petrus was toevertrouwd (zie Gal.2:7-10). Beide evangeliën waren gericht op het feit dat Jezus de Christus is, beide verkondigden redding door genade, beide waren gebaseerd op geloof (Hand.15:9,11). Paulus’ boodschap bood echter positieve hoop aan “zondaars uit de heidenen”, waardoor het “zijn evangelie” werd. Hij alleen kon het verkondigen.
4. In Romeinen 11:13, wanneer Paulus tot de heidense gelovigen begint te spreken, verklaart hij dat hij, aangezien hij **de** aangestelde voor de heidenen is, dit de heerlijkheid van zijn bediening is. Het bepaalde lidwoord⁷ staat niet in het Grieks, omdat het niet altijd nodig is wanneer er maar één soort is. We kunnen de waarheid echter het beste uitdrukken door het in het Nederlands in te voegen, maar als iemand de voorkeur geeft aan “juist omdat ik apostel der heidenen ben”, dan zal ik mij daarbij neerleggen. Het komt allemaal op hetzelfde neer. Als anderen waren aangesteld, of als elke heidense gelovige was aangesteld om naar andere heidenen te gaan, dan is zijn uitspraak puur egoïsme. En als er anderen waren, wie waren dat dan en wanneer waren zij aangesteld? Gods Woord weet niets van hen.
5. In Romeinen 10:14,15 stelt Paulus dat niemand God kan aanroepen voordat hij gelooft, en dat niemand kan geloven voordat hij heeft gehoord, en dat niemand kan horen zonder een prediker. Vervolgens stelt hij de allerbelangrijkste vraag: “En hoe zal men prediken zonder gezonden (*APOSTELLŌ*, aangesteld) te zijn?” (Rom.10:15).

⁷ *Authorized Version* heeft: “... **the** apostle of the Gentiles...”. NBG51 en Statenvertaling hebben ‘apostel’ zonder bepaald lidwoord. Herz.St.Vert. heeft echter: “... **de** apostel van de heidenen...”

Er is maar één antwoord op deze vraag. In de Handelingentijd, toen Romeinen werd geschreven, kon niemand Gods heilbrengende boodschap verkondigen tenzij hij daartoe was aangesteld. Een poging daartoe zou neerkomen op het verloochenen van God en zou geen resultaat opleveren. Elke gelovige Jood diende onder een algemene opdracht en zocht altijd eerst de wil van God. Paulus was degene die was aangesteld voor de volken, de enige man in de Handelingentijd die Christus aan hen kon verkondigen.

Een volk voor zijn naam

Dit alles was in overeenstemming met Gods bekendgemaakte doel in de periode van de Handelingen. God heeft zijn volk niet verstoten of terzijde geschoven (Rom.11:2). Een overblijfsel in Israël zou worden gered, beproefd en ontwikkeld tot een uitverkoren groep die Hem op een bijzondere manier zou dienen wanneer Hij over de aarde regeren zal. Dit was een grote groep, maar in vergelijking met volk als geheel was het een overblijfsel. Terwijl dit doel werd uitgewerkt, bezocht God de volken om daaruit een volk voor zijn naam te vergaderen (Hand.15:14). Hiervan getuigen alle profeten (Hand.15:15). Dit was geen grote groep, maar een uitverkoren groep, die ook werd gevormd om God op een bijzondere manier te dienen op de dag dat Hij de aarde zal regeren en Christus over de volken zal heersen (Rom.15:12). Dit alles zou in zeer korte tijd worden volbracht, zoals Paulus verklaarde in Romeinen 9:27,28: **“Al was het getal der kinderen Israëls als het zand der zee, het overschot zal behouden worden; want wat Hij gesproken heeft, zal de Here doen op de aarde, volledig en snel.”**⁸

Het was inderdaad een volledig werk en het werd in korte tijd volbracht. Het was voltooid en afgerond tegen de tijd dat Paulus die hele dag durende bijeenkomst in Rome had afgerond, aan het einde waarvan hij verklaarde:

“Laat het u dan bekend zijn dat de heilbrengende boodschap van God aan de volken is geautoriseerd, en wat meer is, zij zullen het horen” (Hand.28:28, *Resultant Version*).⁹

Na deze uitspraak werd er geen enkel mens meer toegevoegd aan dat uitverkoren overblijfsel in Israël, geen enkel mens werd toegevoegd aan die speciale groep heidenen die voor zijn naam was uitgekozen. Paulus' opdracht was volbracht. Degene die met een boodschap naar de heidenen was gezonden, kondigt nu aan dat de boodschap niet langer in zijn handen is. Zij is aan de volken geautoriseerd. En hoewel hij haar niet meer zal brengen, geeft hij Gods garantie dat zij haar zullen horen, dat wil zeggen, dat zij hen zal bereiken.

Nu we deze feiten duidelijk hebben, keren we terug naar onze overdenking van I Corinthiërs 12:2. Zoals dit vers in de Statenvertaling staat, is hij in tegenspraak met I Corinthiërs 10:1-4. Bovendien schetst deze vertaling een beeld van heidenen die tot afgoderij werden gedreven, alleen maar omdat ze heidenen zijn, en om geen andere reden. Zoals het er nu staat, kleineert en minacht het de heidense karaktertrekken – iets wat Paulus niet zou doen. Het maakt heiden-zijn synoniem met afgodendienaar zijn. Veel heidenen waren afgodendienaars, en velen waren godvrezend, maar dit had niets te maken met het feit dat ze heidenen waren. En er moet worden opgemerkt dat het “heengedreven worden naar de stomme afgoden” iets was dat gebeurde tijdens het leven van de mensen tot wie Paulus sprak.

De oplossing hiervoor is te vinden in het Griekse woord *PROS* dat onmiddellijk volgt op het woord *ETHNĒ* (heidenen). Alle vertalers negeren dit belangrijke woord, maar dat zou niet moeten gebeuren. Dit woord betekent ‘naar’ in de zin van ‘beweging naar’. Er zijn zelfs goede aanwijzingen dat ons voorvoegsel pro-, dat uit het Latijn komt, op zijn beurt afkomstig is van het Griekse *PROS*, en niet van pro, dat ‘voor’ betekent. Als we zeggen dat iemand pro-communistisch is, bedoelen we niet dat hij communist is. Als dat zo was, zouden we pro weglaten en hem communist noemen. Door dit voorvoegsel te gebruiken, spreken we over iemands neigingen, sympathieën en zijn richting. Gezien deze feiten zou ik **I Cor.12:2** als volgt vertalen:

⁸ *Autorized Version*: “... because a short work will the Lord make upon the earth” (want een kort werk zal de Heer op aarde doen).

⁹ Dit is de vertaling van Sellers zelf.

Julie weten dat toen jullie naar de volken (heidenen) gingen, jullie je door je impuls lieten meeslepen naar de afgoden, de stomme.

Het volk Israël heeft altijd de neiging gehad om zijn unieke karakter te verloochenen en te worden zoals de volken om hen heen. Keer op keer werden zij aangespoord om zich afzijdig te houden, maar zij vonden het vrijwel onmogelijk om hun nationale karakter te behouden en uiteindelijk verdween zelfs de wil om zich te verzetten tegen conformisme. Naarmate zij zich meer en meer naar de heidenen toe keerden, merkten zij dat zij zich ook meer en meer naar afgoden keerden, ja, naar stomme afgoden. Velen die zich wilden conformeren aan de mensen onder wie zij leefden, wilden hun God niet opgeven, maar dat was onmogelijk. Elke beweging in de richting van de volken was een beweging weg van God. Dit is waar Paulus over spreekt in I Cor.12:2 en het was een van de dingen waarvan zij waren verlost.

Ik heb veel nadruk gelegd op het karakter van de periode van Handelingen, want alleen als we dit begrijpen, kunnen we de boodschap van de brief aan de Corinthiërs begrijpen. Nu kunnen we een completer beeld zien.

Rond het jaar 54 n.Chr. woonde er een grote groep Joden in Corinthe. Ze waren daar niet uit vrije keuze, maar uit noodzaak, vanwege de onderwerping en verspreiding van het grootste deel van hun volk. Ze waren nooit helemaal welkom in Corinthe, maar ze werden getolereerd. Hun aantal was onlangs toegenomen door een decreet van Claudius dat alle Joden Rome moesten verlaten. Zij die in Corinthe waren geboren, kregen een soort tweederangs burgerschap. Dit legde hen de last op van volledige verantwoordelijkheid jegens de regering, zonder dat ze de volledige privileges genoten. Deze isolatie dwong hen samen te leven in een hechte gemeenschap die zich concentreerde in de synagoge. Het was een grote tragedie als een Jood uit deze gemeenschap werd verstoten. Samen konden ze het hoofd boven water houden, maar alleen konden ze alleen maar ten onder gaan. Een deel van de immoraliteit die zo wijdverbreid en algemeen aanvaard was in Corinthe, was ook tot hen doorgedrongen.

Niettemin was God altijd een klein heiligdom voor hen, zoals Hij had beloofd (Ezech.11:16)¹⁰. Velen van hen waren trouw aan God. Ze probeerden alle geboden en verordeningen van de Heer na te leven, maar er waren enkele verordeningen die ze niet konden naleven, omdat daaraan alleen in Jeruzalem kon worden voldaan. Een daarvan was het Pascha van de Heer, het grootste en belangrijkste ceremoniële feest van Israël. Het Pascha-lam kon niet buiten Jeruzalem worden geslacht. Dus toen de tijd voor het Pascha aanbrak, konden ze alleen maar samenkomen, het Woord van God lezen en nadenken over de toenmalige toestand van Israël. En terwijl de tranen uit hun ogen stroomden, zeiden ze waarschijnlijk wat de Joden vandaag de dag nog steeds zeggen: "Volgend jaar in Jeruzalem!"

Dit was de situatie waarin Paulus terecht kwam en waarin hij een actieve deelnemer werd. Als voormalig lid van het Sanhedrin, als goed opgeleide en bereisde man, werd hem een prominente plaats geboden. Maar nog voordat er vele weken waren verstreken, ontstond er een ernstig conflict in deze joodse gemeenschap, waarin men partij moest kiezen. De kwestie was de uitspraak van Paulus dat hun langverwachte Messias (Christus) was gekomen en dat de mens Jezus, die in Jeruzalem was gekruisigd, de Messias (Christus) was.

Wat de beschrijvende titel 'Christus' ook betekent, is ook wat Messias betekent, en wat Messias betekent, is ook wat Christus betekent. Er is geen balans die enig verschil in waarde, gewicht of betekenis tussen deze twee termen kan detecteren. De ene term komt uit het Hebreeuws en de andere uit het Grieks en ze zijn exact gelijkwaardig. Dit wordt voor ons geleerd door de Geest van God in Johannes 1:41 (St.Vert.). Zie de brochure van de schrijver: *SS02 - Dit geloof ik: dat JEZUS is de CHRISTUS*.¹¹

Het resultaat van deze verkondiging was een gunstige ontvangst door sommigen en een heftige afwijzing door anderen. Dit verdeelde de gemeenschap tussen Joden die vurig geloofden dat Jezus de Christus was en Joden die

¹⁰ NBG51, NBV, St.Vert., HSV zijn niet duidelijk, of hebben een element van tijd in de vertaling toegevoegd. Naardense Bijbel 2024: "toch zal ik voor hen een heiligdom wezen, hoe klein ook." *Authorized Version*: "yet will I be to them as a little sanctuary" ("toch zal ik voor hen zijn als een klein heiligdom.").

¹¹ U kunt de Nederlandse vertaling (als .epub of .pdf-bestand) downloaden van <https://lachairoi.org/specialstudiessellers>.

deze waarheid met kracht afwezen. De mensen die geloofden bleven echter in alle opzichten Joden. Zoals Sir Robert Anderson treffend heeft gezegd:

“De door God ingestelde Godsdienst der Joden, beloofde in elk onderdeel ervan, naar de Geest zowel als naar de letter, de komst van een Messias. Om daarna te beweren dat iemand geen Jood meer is, juist omdat hij zich aan die hoop vasthield en de Messias aanvaardde toen Hij kwam — zo’n standpunt is totaal absurd en grotesk.”
(*The Silence of God*¹², pag.85).

Bij deze groep gelovige joden voegde zich een aantal gelovige heidenen. Hun positie ten opzichte van “het Israël Gods” (Gal.6:16) wordt door Paulus uiteengezet in zijn brief aan de Romeinen. Zij worden beschreven als wilde loten die in een goede olijfbom zijn geënt, zodat zij samen met het gelovige Israël “des wortels en der vettigheid des olijfboms mede deelachtig zijn geworden” (Rom.11:17, St.Vert.). Ze werden gewaarschuwd zich niet gelijkwaardig te voelen aan de natuurlijke takken en werden eraan herinnerd dat zij niet de wortel droegen, maar dat de wortel hen droeg (11:18). In dezelfde brief benadrukt Paulus dat het voordeel van de Joden vanuit elk gezichtspunt groot is (Rom.3:1,2) en verklaart hij dat, aangezien de heidenen deel hadden gekregen aan de geestelijke goederen van Israël, het hun plicht was om hen te dienen met stoffelijke goederen (Rom.15:27).

De positie van gelovige heidenen in de periode van Handelingen was er een van ondergeschiktheid. Toch siert het hen dat zij deze lagere status hadden geaccepteerd, zich terdege bewust van de grote beloning die dit hen in de toekomst zou opleveren. Zij handelden in overeenstemming met de waarheid die door Petrus werd vermeld:

“Vernedert u dan onder de machtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te zijner tijd” (I Petr.5:6).

Het was aan deze groep gelovige Joden, samen met de gelovige heidenen, dat Paulus achttien maanden lang als Gods gezant diende. En wat voor bediening! Hij was Gods woordvoerder. Elk woord dat hij officieel sprak, was het geïnspireerde Woord van God. Elke vraag die zij stelden en die een antwoord waard was, bracht een openbaring van God over die kwestie voort. Als we vandaag de dag alles wisten wat hij in die achttien maanden heeft gezegd, zouden we zijn brieven aan hen veel beter kunnen begrijpen. Hij sprak over de tradities die hij hun heeft overgeleverd en prees hen omdat ze die in ere hebben gehouden, maar we weten niet precies wat hij hen heeft overgeleverd. Eén ding weten we echter zeker, aangezien hij dat in zijn brief bespreekt: hij heeft hun de viering van het Pascha overgeleverd, dat zij in de stad Corinthe konden vieren.

Hoofdstuk 13: Het Corinthische Pascha

We weten niet alles wat Paulus hierover in zijn persoonlijke bediening heeft gezegd, maar we kunnen er zeker van zijn dat elk aspect in overweging is genomen. Een Pascha buiten Jeruzalem was echter zo’n radicale verandering dat sommigen nog steeds twijfels hadden toen Paulus was vertrokken. Een Pascha zonder het geslachte lam leek waarschijnlijk absurd. Bij het behandelen van een andere kwestie maakt Paulus van de gelegenheid gebruik om zijn leer hierover te herhalen. Hij zegt stellig:

“Want ook ons paaslam is geslacht: Christus. Laten wij derhalve feest vieren” (I Cor.5:7).

Dit is een van de dingen die hij hun had meegedeeld, maar daarover hebben we geen volledige openbaring. Dat hoeft ons niet te verontrusten, want dit was iets dat werd meegedeeld aan een groep gelovige Joden in de Handelingentijd. Paulus geeft echter wel meer informatie, want hij vat in beknopte vorm samen wat hij hen hierover had meegedeeld. Zijn herhaling van de waarheid over het Pascha is te vinden in hoofdstuk 11. Hij begint met te zeggen:

¹² Citaat uit de Nederlands uitgave, vertaling van Wil Leeuwenhage, getiteld *Het stilzwijgen van God*, pag.46.

Als .pdf te downloaden van: <https://vlchthus.nl/het-stilzwijgen-van-god/>

“Ik prijs het in u, dat gij in alles aan mij gedachtig blijft en aan de overleveringen zó vasthoudt, als ik ze u overgegeven heb” (I Cor.11:2).

Eén overlevering had te maken met de Joodse gewoonte om het hoofd te bedekken. Paulus had duidelijk aangegeven dat mannen tijdens de openbare eredienst met onbedekt hoofd moesten bidden en dat vrouwen hun hoofd moesten bedekken. Dit was de traditionele praktijk in Israël, maar er leek een conflict te zijn ontstaan tussen de traditionele joodse gewoonte en de Griekse gewoonte. Sommigen leken zich af te vragen waarom dit zo moest zijn. Waarom moesten zij als volgelingen van Christus zich aan deze traditie houden? Paulus beantwoordt deze vraag door te verwijzen naar de oorspronkelijke scheppingsorde.

Maar hoewel Paulus hen preees omdat zij de overleveringen die hij hun had overgeleverd in ere hielden, was er nog een andere kwestie waarvoor hij hen niet kon prijzen.

“Nu ik dit voorschrijf, moet ik er (tevens mijn) afkeuring over uitspreken, dat uw samenkomsten niet tot zegen, maar tot schade zijn” (I Cor.11:17).

Bij het bestuderen van een gedeelte van de Schrift is de eerste vraag die de student zich moet stellen: “Wat is het onderwerp?” Veel te veel theologie is gebaseerd op het invoegen van onderwerpen in gedeelten waar die niet voorkomen.

Een klassiek voorbeeld hiervan is het maken van alcoholische dranken tot onderwerp maken van Colossenzen 2:21, waar staat: “raak niet, smaak niet, roer niet aan”. Dit is grappig, maar veel ernstiger is de fout die hedendaagse gelovigen tot het onderwerp van Efeziërs 3:6 maakt, terwijl het overduidelijk is dat het onderwerp “de volken” is.

Het onderwerp van I Cor.11:17-34 is hun samenkomst. Dit wordt uitgedrukt door het Griekse werkwoord *SUNERCHOMAI*, dat in dit gedeelte voorkomt in vers 17 “samenkomt”; vers 18 “samenkomt”; vers 20 “bijeekomt”; vers 33 “samenkomt”; en vers 34 “bijeekomt”. Er kan geen twijfel over bestaan dat dit het onderwerp is van dit gedeelte en dat de vijfvoudige herhaling dit gedeelte als een eenheid samenbindt. Het is duidelijk dat Paulus had gesproken over de waarde, de noodzaak en het nut van het samenkomen. En ook al riepen dergelijke bijeenkomsten weerstand op bij buitenstaanders, toch kunnen we er zeker van zijn dat ze werden aangespoord om de “bijeekommen niet te verzuimen” (Hebr.10:25). Al deze bijeenkomsten brengen echter een zekere mate van complexiteit met zich mee, omdat er voorbereidingen moeten worden getroffen voor de fysieke behoeften van de mensen die samenkomen, vooral voor hen die van ver komen. In het vroege enthousiasme van hun christelijke leven besloten zij om van deze bijeenkomsten een moment te maken waarop hun arme broeders ten minste één stevige en behoorlijke maaltijd konden krijgen. Dus brachten de rijken van hun overvloed en de armen van hun armoede en alles wat werd meegebracht werd aan de Heer overgegeven ten behoeve en tot vreugde van al zijn volk. Niemand claimde iets als zijn eigendom. Het was inderdaad een “maaltijd des Heren”. Paulus heeft waarschijnlijk aan veel van deze maaltijden deelgenomen in de achttien maanden dat hij bij hen was.

Na het vertrek van Paulus ontstond er verdeeldheid. Er was een klassenverschil tussen de ‘rijken’ en de ‘armen’ gegroeid. Trouwe mannen brachten hierover verslag uit aan Paulus en hij pakte dit probleem moedig aan.

¹⁷ Nu ik dit voorschrijf, moet ik er (tevens mijn) afkeuring over uitspreken, dat uw samenkomsten niet tot zegen, maar tot schade zijn.

¹⁸ Want vooreerst is er, naar ik hoor, wanneer gij als gemeente samenkomt, verdeeldheid onder u, en ten dele geloof ik dit.

¹⁹ Want scheuringen moeten er wel onder u zijn, zal het blijken, wie onder u de toets kunnen doorstaan.

²⁰ Wanneer gij dan bijeenkomt, is dat niet het eten van de maaltijd des Heren.

Hier zou moeten staan: “een maaltijd des Heren”. In het Grieks staat er geen bepaald lidwoord. Het woord “Heer” is een bijvoeglijk naamwoord waarvoor geen passend equivalent in het Nederlands bestaat. Het woord voor maaltijd is *DEIPNON*, wat altijd de hoofdmaaltijd van de dag betekent. Het zou nauwkeuriger

kunnen worden weergegeven met diner. De term ‘het avondmaal des Heren’¹³ wordt nooit gebruikt voor wat de Heer deed op de avond waarop hij werd verraden, of voor wat Paulus aan de Corinthiërs had overgeleverd. Het is verkeerd om deze term uit zijn context te halen en toe te passen op de rituelen die nu in de kerken worden uitgevoerd.

22 want bij het eten neemt ieder vooraf zijn eigen deel, zodat de een hongerig is en de ander dronken.

22 Hebt gij dan geen huizen om te eten en te drinken? Of minacht gij (zózeer) de gemeente Gods, dat gij de behoeftigen beschaamd maakt? Wat zal ik tot u zeggen? Zal ik u prijzen? Op dit punt prijs ik niet.

De aard van dit diner, dat zij ‘een diner van de Heer’ noemden en waarvan Paulus zei dat het geen ‘diner van de Heer’ was, blijkt uit deze verzen. Deze gemeenschappelijke maaltijd, dit liefdemaal, had een diner van de Heer kunnen zijn en dat was het in het begin ook, maar omdat elke rijke man zeggenschap had over het voedsel dat hij had bijgedragen, was het geen ‘diner van de Heer’, zoals Paulus duidelijk stelt. En ook al was het een vaste gewoonte geworden, het was niet iets dat Paulus hun had opgelegd. Het enige dat hij hun had opgelegd was een Pascha-ceremonie die in Corinthe kon worden gehouden. Hij vat samen en herhaalt precies wat hij hun had opgelegd, aangezien deze gemeenschappelijke maaltijd verbonden was geraakt met hun jaarlijkse Pascha-viering.

“Want zelf heb ik bij overlevering van de Here ontvangen, wat ik u weder overgegeven heb...” (I Cor.11:23).

Er is geen reden om hier te spreken van een “bijzondere openbaring”, zoals velen doen. Het woord bijzonder impliceert dat iets buitengewoon is, of opvallend ongewoon. De overlevering van de Heer aan Paulus over deze kwestie was niet bijzonder. Ze was in overeenstemming met alle andere overleveringen van de waarheid die hem waren gegeven.

“... dat de Here Jezus in de nacht, waarin Hij werd overgeleverd, een brood nam...” (I Cor.11:23).

Dit brengt ons terug naar de avond van het laatste Pascha van de Heer en stuurt de ijverige student naar Mattheüs 26, Marcus 14 en Lucas 22 om te ontdekken wat daar was gebeurd. Paulus geeft hier niet alle details, omdat hij alleen maar herhaalt en samenvat wat hij hen al in detail had onderwezen. Het brood dat Hij nam, was het ongezuurde brood van het Pascha.

“... de dankzegging uitsprak, het brak en zeide: Dit is mijn lichaam voor u, doet dit tot mijn gedachtenis (11:24).

Het woord *KLŌMENON* (gebroken) hoort niet in dit vers thuis.¹⁴ Het bewijsmateriaal spreekt dit tegen wanneer alle Griekse teksten in aanmerking worden genomen. De juiste lezing is: “Dit is mijn lichaam voor u.” Onze Heer brak het brood van het Pascha alleen met het doel het uit te delen. Deze handeling had geen symbolische betekenis. Het breken van brood is een handeling met een levenloos voorwerp en mensen begaan een grote fout wanneer zij deze handeling gebruiken als symbool voor de dood van Christus. Een dergelijk symbool zou in strijd zijn met wat Gods Woord verklaart: “Geen been van Hem zal verbroken worden” (Joh.19:36, St.Vert.).

Paulus vertelt kort wat de Heer deed en rapporteert wat Hij zei. Zo stapelt het bewijs zich op dat de woorden “doet dit tot Mijn gedachtenis” een nieuwe betekenis geven aan een element van het Pascha.

“Evenzo ook de beker, nadat de maaltijd afgelopen was, en Hij zeide: Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed, doet dit, zo dikwijls gij die drinkt, tot mijn gedachtenis” (11:25).

De specifieke uitdrukkingen “de beker” en “deze beker” kunnen alleen verwijzen naar de beker die bij het Pascha werd gebruikt. Dit was de beker die de bittere drank bevatte. Waar zou het anders naar kunnen verwijzen? Er waren geen andere bekers die met het Pascha te maken hadden, behalve deze. Wanneer mensen spreken over “vier bekers” in verband met het Pascha, hebben ze het over een corrupte vorm van Pascha, met zijn vele menselijke toevoegingen. Het ware Pascha was een eenvoudige ceremonie, niet het opzichtige gebeuren dat het later is geworden. Ik laat het aan de lezer over om te beoordelen wat voor soort Pascha de Heer met zijn discipelen

¹³ Zie de Statenvertaling: “des Heeren avondmaal” en Herz.St.Vert.: “het Avondmaal van de Heere.”

¹⁴ NBG51 heeft dat woord niet vertaald. Statenvertaling: “... dat is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt...”

vierde op de avond van zijn verraad. Zou iemand willen suggereren dat Petrus en Johannes, toen zij de voorbereidingen voor dat Pascha troffen, op eigen initiatief iets extra's toevoegden, zoals zoete wijn, druivensap, rozijnenthee of druivensiroop? Sommigen lijken dat te denken.

In overeenstemming met Mattheüs, Marcus en Lucas voegt Paulus de uitspraak “het nieuwe verbond in mijn bloed” toe. Het bepaalde lidwoord staat voor de woorden “nieuw verbond”. Dit kan geen ander verbond zijn dan het verbond dat God beloofde te sluiten met het herenigde huis van Juda en het huis van Israël. De hedendaagse gelovige in Jezus Christus heeft geen relatie met dit verbond. Wij zijn geen verbondsvolk. De verbonden behoren toe aan Israël (Rom.9:4).

De woorden “zo dikwijls gij die drinkt” worden door velen opgevat als volledige vrijheid met betrekking tot de frequentie van de viering. Maar dat is niet zo. “Zo dikwijls gij die drinkt” verwijst naar het Pascha, dat eens per jaar op de veertiende dag van Nisan werd gevierd. Op deze dag, wanneer zij van de Pascha-beker dronken, moesten zij dat doen ter nagedachtenis aan Hem, in het bijzonder met betrekking tot het feit dat het bloed dat nodig was voor het nieuwe verbond was vergoten. Hieraan voegt Paulus toe:

“Want zo dikwijls gij dit brood eet en de beker drinkt, verkondigt gij de dood des Heren, totdat Hij komt” (11:26).

Eén keer per jaar was hoe vaak ze dat zouden doen. En er moet nogmaals worden gewezen dat het om “dit brood” en “deze beker” gaat. Het Grieks is nog sterker en luidt “dit is het brood” en “dit is de beker”. Deze elementen maakten deel uit van “des HEREN Pascha” en werden geheiligd omdat ze deel uitmaken van deze herdenking.

Het woord voor ‘verkondigen’ is hier *KATANGELLŌ*. Dit woord komt 18 keer voor in het Nieuwe Testament en wordt vertaald (NBG51) met verkondigen 11 keer, aankondigen 2 keer, verkondiger 1 keer, boodschappen 1 keer, prediken 1 keer, spreken 1 keer en brengen 1 keer.¹⁵ Het betekent aankondigen, in de zin van iets onder de aandacht van het publiek brengen. Sommigen beweren dat er geen sprake kan zijn van een dergelijke aankondiging bij het eten van een stukje brood en het drinken van een slok wijn en dat er elke keer dat deze ceremonie wordt gehouden, een verkondiging door een spreker moet plaatsvinden. Zij zijn van mening dat het is alsof Paulus had gezegd: ‘wanneer u dit brood eet en deze beker drinkt, moet u de dood van de Heer aankondigen’. Het Grieks ondersteunt dit niet, want de aankondiging van de dood van de Heer was gebaseerd op wat zij deden, niet op wat er werd gesproken.

Men kan zich goed voorstellen hoe verrast en verbaasd men was toen het nieuws zich verspreidde dat de Joden in Corinthe die in Christus geloofden, het Pascha gingen vieren. Dit was nog nooit eerder gedaan en voor veel buitenstaanders moet het hebben geleken alsof zij openlijk de wet van God aan hun laars laptten. **“Gij zult het Pascha niet mogen slachten in een der steden, die de HERE, uw God, u geven zal. Maar op de plaats die de HERE, uw God, verkiezen zal om zijn naam daar te doen wonen, zult gij het Pascha slachten, tegen de avond, als de zon ondergaat, op het tijdstip van uw uittocht uit Egypte.”**¹⁶ Dit was zijn duidelijke woord aan hen.

Toen de dag aanbrak, vierden zij het Pascha, maar het paaslam werd weggelaten. Het leek alsof zij het belangrijkste element waren vergeten. Maar deze weglating was opzettelijk en had een doel. Door het lam weg te laten en het Pascha-brood te eten en de Pascha-beker te drinken, wezen zij op een ander Lam, namelijk het Lam van God en zo verkondigden zij de dood van de Heer. Door hun daad riepen zij in feite uit: “Wij hebben een Lam. Christus, ons Pascha, is voor ons geofferd, en met Hem als ons paaslam vieren wij dit feest!” Paulus vermeldde niet de negatieve kant, maar de verkondiging van de dood van de Heer was evenzeer gebaseerd op het weglaten van het lam als op het eten van het brood en het drinken van de beker.

¹⁵ Statenvertaling: in alle gevallen ‘verkondigen’. Sellers gaat op dit werkwoord in omdat in de door hem gebruikte *Authorized Version* het werkwoord *KATANGELLŌ* is vertaald met ‘shew’ (tonen).

¹⁶ Deut.16:5-6.

Totdat Hij komt

Deze tekst is vaak verdraaid om te zeggen “Doe dit totdat Ik kom”, gevolgd door het argument dat, aangezien Hij nog niet is gekomen, we dit moeten blijven doen. Mensen die deze truc gebruiken, leggen altijd grote nadruk op “Doet het” of “Doet dit”. Ze gebruiken vaak voornaamwoorden die geen antecedent hebben. Gelet op dit feit hebben we het recht om hen te vragen: “Wat doen?” En als het antwoord is: een bijeenkomst houden, de predikant de rol van Christus laten spelen, wat brood en wijn ronddelen, het geheel waardigheid geven met gebed, muziek en veel plechtigheid, dan verwerpen we dit als volkomen kinderachtig.

Waarom wordt er zo veel nadruk gelegd op hoe *lang* het moet worden gedaan, zonder dat er aandacht wordt besteed aan *wat* er moet worden gedaan? Zei Paulus: “Doe wat je het beste lijkt. Wat je doet is niet belangrijk, maar zorg ervoor dat je het doet totdat Hij komt”? Dat heeft hij niet gezegd.

De volgende uitspraak toont het zeer bijzondere en heilige karakter aan van het brood en de beker waarover Paulus sprak.

“Wie dus op onwaardige wijze het¹⁷ brood eet of de beker des Heren drinkt, zal zich bezondigen aan het lichaam en bloed des Heren. Maar ieder beproeve zichzelf en ete dan van het brood en drinke uit de beker. Want wie eet en drinkt, eet en drinkt tot zijn eigen oordeel, als hij het lichaam niet onderscheidt” (I Cor.11:27-29).

De aanwijzende voornaamwoorden zijn prominent aanwezig in deze tekst. Het gaat om ‘dit brood’ en ‘deze beker van de Heer’. Andere broden en andere bekers mogen zonder straf worden genuttigd, maar niet dat brood en die beker die behoorden tot het Pascha dat Paulus in de periode van Handelingen aan de gelovige Joden bracht. Dit was net zo goed ‘des HEREN Pascha’ als elk ander Pascha ooit was geweest en de elementen waren heilig voor Hem vanaf het moment dat ze aan deze herdenking waren gewijd. Het op onwaardige wijze nuttigen ervan kon leiden tot een grote schuld voor degene die dat deed, een schuld die zo groot was dat deze wordt omschreven als “bezondigen aan het lichaam en bloed des Heren”. Dit was geen ‘kerkelijk ritueel’. Dit was het Pascha van de Heer.

Zij kregen de opdracht om zichzelf te onderzoeken alvorens te eten, en als zij rein waren, mochten zij van dat brood eten en uit die beker drinken. Als zij aten of dronken terwijl zij persoonlijk onwaardig waren, aten en dronken zij een ongunstig oordeel (veroordeling) over zichzelf. Zij faalden in het onderscheiden van het lichaam van de Heer.

De betekenis van sommige van deze uitspraken is voor ons vandaag de dag moeilijk te begrijpen. Maar voor de Corinthiërs waren ze allemaal glashelder. We kunnen er zeker van zijn dat Paulus in de achttien maanden dat hij onder hen was, elk detail heeft uitgelegd. We hebben alleen een kort overzicht van wat hij onderwees; daarom zijn veel details voor ons niet begrijpelijk.

Het is voor ons heel goed mogelijk om de waarheid over Jezus Christus, die aan mensen met een andere roeping werd verkondigd, te begrijpen, te geloven, te waarderen en ons eigen te maken. Hij is net zo goed van ons als van hen. Maar het is voor ons vaak onmogelijk om ceremonies en voorschriften die aan andere mensen werden gegeven, maar niet voor ons bedoeld waren, volledig te begrijpen. Wij missen de door God geïnspireerde mondelinge bediening die deze oorspronkelijk aan hen presenteerde. Latere presentaties missen deze context.

Laat niemand in het licht hiervan zeggen dat als ik zeg dat de ceremonie van I Corinthiërs 11 niet voor mij is, ik de gezegende waarheid van I Corinthiërs 1:26-31 niet kan begrijpen.

¹⁷ Authorized Version: “Wherefore whosoever shall eat **this** bread, and drink **this** cup of the Lord, unworthily, shall be guilty of the body and blood of the Lord.” De Griekse tekst van Nestle-Aland heeft hier geen aanwijzend voornaamwoord, maar een lidwoord. De Byzantijnse tekst van Robinson en Pierpont heeft hier echter *TOUTON*, ‘dit’.

Bovendien denk ik niet dat ik ooit een gelovige heb ontmoet die volhield dat de uitspraak in I Corinthiërs 7:27 (St.Vert.) voor onze roeping is. **“zijt gij ongebonden van een vrouw, zoek geen vrouw.”** Sommige gelovigen in Corinthe ondergingen de straf die voortkwam uit het onwaardig eten en drinken.

“Daarom zijn er onder u velen zwak en ziekelijk en er ontslapen niet weinigen” (I Cor.11:30).

Dit is niet moeilijk te begrijpen. Door middel van een goddelijke ceremonie erkenden en verkondigden de gelovigen in Corinthe dat het bloed van het nieuwe verbond was vergoten. Zo identificeerden zij zich met dit verbond en maakten zij aanspraak op alle voordelen en zegeningen ervan op de dag dat het werkelijkheid zou worden.

Sommige zegeningen van dit nieuwe verbond waren voor hen al werkelijkheid geworden.

Ze kenden de Heer (Jer.31: 34 en I Cor.12:3). Hun ongerechtigheid was vergeven (Jer.31:34 en I Cor.6:11). De wet was in hun hart geschreven (Jer.31:33 en II Cor.3:3). Natuurlijk was dit alles slechts gedeeltelijk, zoals Paulus specifiek verklaart (I Cor.13:9), maar zij waren in het bezit van enkele zegeningen die onder dit verbond waren beloofd.

Het nieuwe verbond bestond echter niet uitsluitend uit beloofde zegeningen. Het bevatte ook een belofte van straf voor zonde.

“In die dagen zal men niet meer zeggen: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten en de tanden der kinderen zijn sleet geworden. Maar ieder zal om zijn eigen ongerechtigheid sterven; ieder die onrijpe druiven eet, diens tanden zullen sleet worden” (Jer.31:29-30).

De gelovigen in Corinthe konden niet kiezen en selecteren uit de onderdelen van het nieuwe verbond. Ze genoten van de zegeningen ervan en ondergingen de straffen ervan. De verbonden behoren toe aan Israël (Rom.9:4), zowel de zegeningen als de straffen.

Paulus heeft een laatste woord dat licht werpt op het karakter van de bijeenkomsten in Corinthe.

“Daarom, mijn broeders, als gij samenkomt om te eten, wacht op elkander. Heeft iemand honger, laat hij thuis eten, opdat gij niet tot uw oordeel bijeenkomt. Het overige zal ik regelen, wanneer ik kom” (I Cor.11:33-34).

Na elk woord in Mattheüs, Marcus, Lucas en Corinthiërs hierover te hebben onderzocht, is er maar één conclusie mogelijk. Overal zien we tegenwoordig diensten die beweren de vervulling te zijn van het gebod van de Heer: “Doet dit tot mijn gedachtenis.” Deze diensten verschillen sterk, van de sierlijke mis tot de eenvoudige ceremonie van een broederlijke bijeenkomst. Maar ze hebben één ding gemeen. Geen enkele ervan is te vinden in het Woord van God. Het enige wat ze vinden is iets dat erop lijkt. De katholiek vindt daar iets dat een beetje lijkt op zijn mis, en de protestant vindt iets dat lijkt op zijn “avondmaal”, maar het staat er eigenlijk niet in. Het enige wat we daar kunnen vinden, is het Pascha van Israël. Met deze ceremonie hebben wij niets te maken.

Hoofdstuk 14: Het breken van het brood

Wanneer er een gebrek is aan duidelijk Bijbels bewijs voor een traditionele praktijk, zullen degenen die erbij betrokken zijn vaak de Bijbel doorzoeken naar materiaal dat ze kunnen gebruiken om hun theorieën te onderbouwen. We zien dit gebeuren bij hen die bewijs zoeken voor hun vage imitaties van het Corinthische Pascha. Sommigen van hen weten genoeg over de waarheid der bedelingen om te beseffen dat de hedendaagse gelovige zich niet zou moeten bezighouden met enige ceremonie van Israël. Toch is dit wat er gebeurt wanneer zij zich wenden tot de verslagen van het laatste Pascha van de Heer om bewijs te zoeken voor hun praktijk. Ik herinner me het geval van een predikant, een vooraanstaand dispensationalist, die zijn gebruik wilde loskoppelen van elke connectie met het Pascha en ook met het nieuwe verbond. Hij sloeg het Oude Testament open en vond de geschiedenis waarin Melchisedek, koning van Salem, brood en wijn bracht en dat aan Abraham gaf (Gen.14:18). Hieruit maakte hij Melchisedek tot een type van Christus, en Abram (vóór zijn besnijdenis en naamsverandering)

tot een type van de hedendaagse gelovige en hieruit ontwikkelde hij een geheel nieuw fundament voor zijn bediening van brood en wijn.

Anderen proberen hun brood- en wijnceremonie te interpreteren aan de hand van de term 'het breken van het brood'. Dit is van grote waarde voor degenen die aandringen op een wekelijkse viering, aangezien zij in Handelingen 20:7 lezen:

“En toen wij op de eerste dag der week samengekomen waren om brood te breken, hield Paulus een toespraak tot hen en, daar hij van plan was de volgende dag te vertrekken, zette hij zijn rede voort tot middernacht.”

Is dit voor hen voldoende om aan te geven dat er elke week een brood- en wijnceremonie zou moeten worden gehouden...??

In de Schrift betekent 'het brood breken' voedsel tot zich nemen en het wordt gebruikt voor eten zoals men dat tijdens een maaltijd doet. Het beeld komt voort uit het feit dat onder de Hebreëen brood werd gemaakt in de vorm van ronde, platte koeken. Deze werden altijd gebroken en niet gesneden.

Op de dag van de opstanding van Jezus Christus waren twee van zijn discipelen op weg naar Emmaüs, en Hij voegde zich bij hen en liep met hen mee als een vreemdeling die niet herkend werd. Toen ze laat op de dag in het dorp aankwamen, drongen ze er bij Hem op aan om de nacht bij hen door te brengen.

“En het geschiedde, toen Hij met hen aanlag, dat Hij het brood nam, de zegen uitsprak, het brak en hun toereikte. En hun ogen werden geopend en zij herkenden Hem; en Hij verdween uit hun midden” (Luc.24:30-31).

Toen zij dit aan de andere discipelen vertelden, vertelden zij: “hoe Hij door hen herkend was bij het breken van het brood” (Luc.24:35). Aangezien Hij de gast was en niet de gastheer, was het in strijd met de gewoonte dat Hij het brood brak en aan anderen gaf. Op de een of andere manier zorgde deze afwijking van de gewoonte ervoor dat zij onmiddellijk zagen dat dit hun Heer was. De verbeelding heeft velen ertoe gebracht te zeggen dat dit is wat zij “het avondmaal” noemen. Een werkelijk merkwaardig avondmaal – dat al in het allereerste deel werd afgebroken en nooit werd voltooid.

In Handelingen 2:42 lezen we over 'het breken van het brood' en velen denken dat dit hun ceremonie met brood en wijn was, maar dat is niet zo. Het eten van een gezamenlijke maaltijd was onder Hebreëen een handeling van grote betekenis. Samen eten toonde een hechte band en gemeenschappelijke belangen. De twaalf hadden altijd samen gegeten en nu deden de 3.120 mensen hetzelfde. Dit maakte aan iedereen hun liefde en toewijding aan elkaar duidelijk. En hoewel de ruime huizen (*OIKOS*) van de tempel voldoende ruimte boden voor hun bijeenkomsten, zou geen van deze zalen voldoende plaats bieden om 3.120 mensen gezamenlijk te laten eten. Maar als ze zich in groepen zouden opsplitsen, zou het lijken alsof er onderlinge verdeeldheid was. Ze vermeden dit door hun hoofdmaaltijd in voortdurend veranderende samenstellingen met elkaar te nuttigen. Zo braken ze hun brood “van huis tot huis” (Hand.2:46, St.Vert.). De Rooms-Katholieke kerk beweert dat het sacrament in de woorden 'het breken van het brood' ligt. Zo rechtvaardigen zij hun praktijk om de kelk voor leken achter te houden. Aangezien alleen brood wordt genoemd, beweren ze dat de hostie voldoende is.

Er is één tekst die voor eens en voor altijd duidelijk maakt dat 'het breken van het brood' een uitdrukking is die 'het nuttigen van voedsel' betekent. Deze tekst komt voor in het verslag van de storm die het schip dat Paulus als gevangene naar Rome voerde, teisterde en uiteindelijk deed zinken. Tegen alle zeelieden, soldaten en passagiers zei Paulus:

“Het duurt nu reeds veertien dagen, dat gij maar blijft afwachten zonder eten en niets genuttigd hebt. Daarom spoor ik u aan voedsel te nemen, want dit is goed voor uw redding; want niemand uwer zal ook maar een haar van zijn hoofd gekrenkt worden. En terwijl hij dit zeide, nam hij brood, dankte God in aller tegenwoordigheid, brak het en begon te eten. En allen werden goedsmoeds en nuttigden eveneens voedsel” (Hand.27:33-36).

Iemand heeft het treffend verwoord: “Als de heidenen bekend waren geweest met het Hebreëuws, zouden noch kwaadwilligheid noch onwetendheid deze woorden van hun eenvoudige en enige betekenis hebben kunnen afleiden.”

Zijn vlees eten

De woorden van de Heer Jezus in Johannes 6:51-58 hebben helemaal niets te maken met het ceremonieel eten van brood of drinken van wijn. Hierover zegt de *Companion Bible* het volgende over “eten en drinken”:

De Hebreëen gebruikten deze uitdrukking met betrekking tot *kennis*... zoals in Ex.24:11, waar het staat voor leven; dus eten en drinken duidde op het functioneren van de geest bij het ontvangen en ‘innerlijk verwerken’ van de waarheid of de woorden van God. Zie Deut.8:3 en vergelijk Jer.15:16, Ezech.2:8. Geen enkel idioom was in de dagen van onze Heer gebruikelijker. Voor hen, net als voor ons, had eten ook de betekenis van genieten, zoals in Pred.5:19; 6:2, want ‘rijkdom’ kan niet worden gegeten, en de Talmoed spreekt zelfs over het eten (d.w.z. genieten) van ‘de jaren van de Messias’, en in plaats van enige moeilijkheid te vinden in de beeldspraak, zeiden zij dat de dagen van Hizkia zo goed waren dat ‘de Messias niet meer naar Israël zal komen, want zij hebben Hem al verslonden in de dagen van Hizkia’ (Lightfoot, deel 12, pag. 296, 297). Zelfs wanneer eten wordt gebruikt in de betekenis van het verslinden van vijanden, wordt daarmee het genieten van de overwinning bedoeld. De woorden van de Heer konden zo worden begrepen door de toehoorders, want zij kenden het idioom; maar van de eucharistie wisten zij niets en konden zij deze woorden dus niet zo opvatten. Door de verzen 47 en 4 te vergelijken met de verzen 53 en 54, zien we dat geloven in Christus precies hetzelfde was als Hem eten en drinken. (*Companion Bible*, aantekeningen bij Johannes 6:53).

Het vlees van Christus eten en zijn bloed drinken betekent deelnemen aan en je identificeren met zijn offer. We moeten al het andere achterlaten en Hem Zichzelf voor ons en aan ons laten geven. We moeten ons door geloof zijn met bloed gekochte verdiensten toe-eigenen. Zijn woorden in Johannes 6 verkondigen de waarheid dat geloven een daad van *eten en drinken* kan zijn.

Hoofdstuk 15: Recht snijden

Er is nog één belangrijke vraag niet beantwoord. Wanneer eindigde dat Pascha? Met ‘dat Pascha’ wordt het Pascha bedoeld waarin de Heer Jezus het paaslam was, het Pascha dat Paulus aan het Israël Gods buiten het land Palestina bracht. Het lijkt geen twijfel dat het ongelovige Israël in het land elk jaar het lam bleef slachten tot de verwoesting van de tempel in 70 n.Chr. De ongelovige Joden buiten het land bleven zich aan hun opgelegde niet-naleving houden. In latere jaren werkte het ongelovige Israël uit wat een schrijver treffend ‘een herdenking van een herdenking’ heeft genoemd, aangezien de eigenlijke herdenking niet buiten het land dat God hun had gegeven, kon worden gevierd. Deze ‘herdenking van een herdenking’ wordt nog steeds door Joden overal op de veertiende dag van Nisan gevierd. Dit is een beweeglijke datum, net als Pasen. Bij deze viering wordt *MATZAH* (ongezuurd brood) gegeten, wordt er een beker wijn voor Elia ingeschonken, zijn er vier andere bekers wijn, een schenkel van een lam, een hardgekookt ei, bosjes kruiden en vele andere dingen, afhankelijk van welke rabbijnse school zij volgen. De meeste joden noemen dit ‘*Seder*’, omdat ze weten dat het geen Pascha is, maar de meeste niet-joden noemen het uit onwetendheid Pascha.

Eén ding moet duidelijk worden begrepen. Ik geloof niet en ik leer dan ook niet, dat het Corinthische Pascha ten einde kwam in Handelingen 28:28. Ik ben ook niet van mening dat het voor één bedeling geldt en niet voor de volgende. Ik geloof wel dat een waarachtig Pascha, dat buiten Jeruzalem kon worden gevierd, door Paulus werd gegeven aan de gelovige Joden buiten het land Palestina. Ik geloof niet dat deze viering ooit is gegeven aan een heiden die zich door de bediening van Paulus heeft bekeerd. Dat ik zelf dat Pascha, zoals beschreven in I Corinthiërs 11, niet vier, is niet alleen gebaseerd op het feit dat het niet voor deze bedeling is, maar ook op het feit dat het nooit is gegeven aan de groep gelovigen waarvan ik deel uitmaak en dat het geen deel uitmaakt van de waardige wandel van de roeping waarmee ik geroepen ben.

Het beste antwoord op deze vraag kan worden gevonden in het overwegen van het duidelijk Bijbelse feit dat er in de Handelingentijd tienduizenden Joden waren die in Jezus Christus geloofden en dat zij allen ijverig waren in het naleven van de wet. Diezelfde ijver gold ook voor alle Joodse gelovigen buiten Jeruzalem. Dit blijkt uit het feit dat toen er in Jeruzalem een vals bericht de ronde deed dat Paulus “alle Joden onder de heidenen afval van Mozes leert, door te zeggen, dat zij hun kinderen niet behoeven te besnijden, noch naar de gebruiken te leven”, hij de meest doortastende maatregelen nam om aan te tonen dat dit niet waar was (Hand.21:24). De vraag die nu gesteld moet worden, is wanneer deze gelovige rest in Israël ophield met het houden van de wet van Mozes met al zijn gebruiken en ceremonies?

Het antwoord is dat ze nooit zijn opgehouden, niet totdat de laatste van dat gezelschap het aardse toneel had verlaten. Aangezien er na Handelingen 28:28 niemand meer aan deze groep werd toegevoegd, verdween deze van het aardse toneel toen de ene na de andere was gestorven.

Dit geldt ook voor het Pascha in Korinthe. Het werd gevierd door de mensen aan wie het was gegeven, totdat er niemand meer over was om het te vieren.

Er is één waarheid in het Nieuwe Testament die naar mijn mening meer helpt bij het begrijpen van de brieven van Paulus dan welke andere waarheid dan ook die ik ooit heb ontdekt. Bovendien helpt deze waarheid mij om de aard van mijn roeping en de weg van mijn roeping te begrijpen. Als we dit eenmaal weten, hoeven we ons nooit meer af te vragen of het verbod op “bloed (en) het verstikte” vandaag de dag nog steeds voor ons geldt, zoals dat gold voor de heidense gelovigen in de periode van Handelingen (Handelingen 15:28,29), of dat we zijn geënt op de edele olijf van Israël en het gevaar lopen te worden weggekapt, net als de heidenen die zich in de periode van Handelingen tot het geloof hadden bekeerd (Romeinen 11:17-21). Maar allereerst, ter hulp van degenen die misschien niet zo bekend zijn met de brieven van Paulus, bedenk dat hij, voordat hij de woorden sprak die in Handelingen 28:28 zijn opgetekend, zes brieven heeft geschreven en daarna nog zeven, namelijk:

Vóór HANDELINGEN 28:28

I Thessalonicenzen
 II Thessalonicenzen
 I Corinthiërs
 II Corinthiërs
 Galaten
 Romeinen

Ná HANDELINGEN 28:28

Filippenzen
 Colossenzen
 Efeziërs
 I Timotheüs
 Titus
 II Timotheüs
 Filemon

De waarheid waarnaar in de vorige alinea wordt verwezen, is die van de plotselinge verschijning op aarde van een grote nieuwe groep gelovigen in de Heer Jezus Christus. De verschijning van deze groep is niet zo dramatisch als die van de groep die opviel ten gevolge van de wonderen en de prediking op de dag van Pinksteren, aangezien God in het verborgene werkte om deze nieuwe groep tot stand te brengen en hun leven verborgen was met Christus in God. Er waren geen openlijke wonderkrachten om hen tot Christus te brengen en er waren geen bevestigende wonderen en tekenen om hun relatie met God voor alle mensen zichtbaar te maken, zoals dat wel het geval was bij alle gelovigen in de Handelingentijd. Maar ze zijn er wel, een nieuwe groep, een andere groep, een groep die nog steeds bestaat, waarvan u en ik als gelovigen in de Heer Jezus Christus kunnen zeggen dat we er zeker deel van uitmaken.

Elke poging die ooit is ondernomen om het woord der waarheid recht te snijden, was gebaseerd op de overtuiging van een gelovige student dat zijn positie voor God, dat wil zeggen zijn roeping en de wandel van deze roeping, niet dezelfde zijn als die van de kinderen van God die in vroegere tijden leefden, zoals uiteengezet in het Woord van God. Hij beseft dat God op een andere manier met hem omgaat dan met hen, en dat hij daarom onder een ander bestuur van God moet leven, oftewel in een andere bedeling. Zijn grote verlangen is om te weten wanneer deze groep, waar hij deel van uitmaakt, is ontstaan en wat het begin markeert van het bestuur van God waaronder hij leeft. Hierover bestaan talrijke meningen.

Een van de meningen is dat deze nieuwe gemeenschap op Pinksteren is ontstaan. Dit is gebaseerd op het feit dat daar inderdaad een nieuwe en unieke gemeenschap is ontstaan. Maar al deze mensen waren gelovige Joden, ze waren allemaal ijverig in het naleven van de wet, en toen de periode van Handelingen ten einde liep, golden ze als het uitverkoren overblijfsel van heel Israël (Rom.11:5,6; 9:27).

Sommigen denken dat dit werk van het roepen van een overblijfsel 1900 jaar heeft geduurd, maar gezien Gods expliciete verklaring dat het werk dat Hij zou voltooiën van korte duur zou zijn, dat het in gerechtigheid zou worden afgebroken, kan het niet tot op de dag van vandaag hebben geduurd.

Anderen maken een nieuw begin en starten een nieuwe groep met de bediening van Paulus in Handelingen 13, in het bijzonder zijn bediening onder de heidenen, maar elk feit dat wordt vermeld met betrekking tot de positie of roeping van deze heidenen spreekt dit tegen. Er wordt niet veel over hen gezegd, maar wat er wordt gezegd, laat zien dat zij geen deel uitmaken van Gods huidige groep van gelovigen.

Ze waren duidelijk in het nadeel ten opzichte van de Joden die geloofden (Rom.3:1,2), ze waren heidense wilde loten die in de edele olijf van Israël waren geënt (Rom.11:17). Ze werden door deze wortel in stand gehouden en konden niets doen om deze in stand te houden (Rom.11:17). Hun positie was er een die ze kwijt konden raken (Rom.11:21). Zij hadden deel aan de geestelijke goederen van Israël en waren verplicht om Israël te dienen met hun materiele goederen (Rom.15:26-27).

Woorden als deze kunnen de positie van een hedendaagse gelovige in Jezus Christus niet beschrijven. Ze zijn niet in overeenstemming met de genade die ons in Christus Jezus toekomt. Met alle respect voor die trouwe groep mensen die het overblijfsel in Israël vormden en degenen die de aanvulling vormden uit de heidenen – wij behoren niet tot die groep. Pas als we dit inzien, wordt het Nieuwe Testament wat God bedoeld heeft dat het zou zijn: een begrijpelijke en consistente openbaring van zijn werken, wegen en bedoelingen.

Het Nieuwe Testament beslaat een historische periode van ongeveer 69 jaar. Het begint met een werkelijke gebeurtenis, de geboorte van Christus, en eindigt met een andere werkelijke gebeurtenis, namelijk dat Paulus een afscheidsbrief met instructies schrijft aan zijn geliefde vriend Timotheüs. En, zoals eerder gezegd, is een van de zeer vreemde gebeurtenissen in deze periode van de geschiedenis de plotselinge verschijning, heel laat in deze periode, van een grote groep gelovigen in de Heer Jezus. Deze zijn het resultaat van de verlossingsboodschap van God die zonder beperkingen beschikbaar werd gesteld aan de heidenen, zoals Paulus heeft aangekondigd in Handelingen 28:28. De meesten van hen zijn heidenen, maar sommigen zijn Joden. Het enige wat we over hen weten, is dat Paulus twee zeer belangrijke brieven schreef: de ten onrechte zo genoemde brief aan de Efeziërs en de terecht zo genoemde brief aan de Colossenzen.

De meeste theologen en bijbelstudenten zien deze nieuwe en andere groep niet. Zij zijn van mening dat het niets méér is dan een voortzetting van de groep die op Pinksteren begon, of de heidenen die zich na Handelingen 13 door de bediening van Paulus bekeerden. Daardoor wordt deze belangrijke groep niet herkend en genegeerd. Maar sta mij toe te zeggen dat ik na 45 jaar ijverige Bijbelstudie en onderwijs ervan overtuigd ben dat niets de laatste brieven van Paulus zo begrijpelijk maakt als de erkenning van deze groep die na Handelingen 28:28 is ontstaan.

Het werk van God dat dit gezelschap heeft voortgebracht, kan worden achterhaald. Bepaalde feiten leiden tot bepaalde logische conclusies. De feiten staan in de Bijbel – de conclusies worden ons door deze feiten opgedrongen.

In de 33 jaar van de Handelingentijd werd elk mens (zonder uitzondering) die een gelovige in de Heer Jezus Christus werd, dat als gevolg van een door God aangestelde (gezonden) man die hem een door God geïnspireerde boodschap bracht waarin Jezus werd voorgesteld als de Messias (Christus) en Verlosser. Het evangelie was een kracht Gods tot behoud (Rom.1:16), maar niemand kon dit evangelie verkondigen tenzij hij daartoe door God was aangesteld (Rom.10:14-15); en aangezien dit evangelie niet op schrift stond, moest het worden verkondigd. Alle gelovige Joden werkten onder een algemene opdracht die elke gelovige Jood toestond om het evangelie aan elke andere Jood te verkondigen, in overeenstemming met de duidelijke leiding van de Geest van God.

Als mensen dit evangelie hoorden, konden ze het aanvaarden, “niet als een woord van mensen” die moeite hadden om het evangelie uit te dragen (zoals u en ik vandaag de dag doen), “maar, wat het inderdaad is, als een woord van God” (I Thess.2:13). De boodschap en de boodschapper werden altijd bevestigd door goddelijke tekenen en wonderen, en het werd ook bevestigd door wonderen in het leven van degenen die het ontvingen (Hebr.2:3,4; Marc.16:20; I Cor.1:6-7).

Zo werd in de periode van Handelingen iedereen die gelovig werd, dat als gevolg van de verkondiging van een goddelijk gegeven boodschap, die telkens werd uitgesproken en altijd werd ondersteund of bevestigd door wonderen en tekenen. Deze konden voorafgaan aan de verkondiging, of ze konden erop volgen, maar ze waren er altijd als geloofsbrieven van de goddelijke opdracht van de boodschapper en als bevestiging van de waarheid van zijn boodschap. Met andere woorden, elke gelovige in de periode van Handelingen, zowel Jood als heiden, moet worden aangemerkt als iemand die heeft gezien en geloofd. Niemand kon worden aangemerkt als iemand die niet had gezien, maar toch geloofde.

Dit doet denken aan de woorden van de Here Jezus tot Thomas:

“Omdat gij Mij gezien hebt, hebt gij geloofd? Zalig zij, die niet gezien hebben en toch geloven” (Joh.20:29).

De juiste toepassing van deze woorden gaat veel verder dan het feit dat men de opgestane Christus heeft gezien. Hoewel het woord *HORAŌ* (zien) dat voor Thomas wordt gebruikt, betekent iets waarnemen wat met de ogen wordt gezien, is de betekenis van het woord *EIDŌ*, dat in “zij die niet gezien hebben” is gebruikt: kennis vergaren door middel van een of meer zintuigen. (Zie Lucas 5:8, ‘zien’, en 5:24, ‘weten’. In beide gevallen is het woord *EIDŌ* gebruikt.)

De gelovigen in de Handelingentijd hadden altijd iets zichtbaars en concreets waarop zij hun geloof konden baseren. Zelfs de heidenen die Christus leerden kennen door de bediening van Paulus moeten worden beschouwd als mensen die zagen en geloofden. Zoals hij verklaarde in de laatste brief die in de periode van de Handelingen werd geschreven:

“Ik zal vrijuit spreken over niets anders dan wat Christus door mij heeft volbracht, namelijk het verkrijgen van de gehoorzaamheid van de heidenen, door mijn woorden en door mijn daden, door de kracht van wonderen en tekenen, door de kracht van de Geest van God” (Rom.15:18,19, Moffatt).

Deze bediening van Paulus kwam ten einde door zijn eigen uitspraak in Handelingen 28:28. De enige man die was aangesteld (*APOSTELLŌ*) om de heidenen een boodschap te verkondigen, kondigt aan dat de boodschap zelf is goedgekeurd (*APOSTELLŌ*) voor de volken. Let goed op dat ik zei dat “deze bediening” ten einde kwam. Zijn arbeid voor de Heer ging door. Hij kreeg nieuwe opdrachten. Maar het was Paulus als Gods ambassadeur die aankondigde:

“Weet dan dat de heilbrengende boodschap van God, is geautoriseerd voor de volken, en wat meer is, zij zullen haar horen” (Hand.28:28).

Ik heb de betekenis en de juiste vertaling van deze passage dertig jaar lang bestudeerd en ben ervan overtuigd dat deze versie trouw is aan het Grieks en aan de waarheid.

De heilbrengende boodschap was altijd aan Israël toevertrouwd geweest. (Zie Hand.13:26, waar ‘gezonden’ *APOSTELLŌ* is). Elke gelovige Jood kon deze boodschap aan elke andere Jood aanbieden. Paulus, een gelovige Jood, kon deze boodschap aan iedereen in Israël aanbieden, maar op basis van een extra opdracht kon hij deze ook aan

heidene aanbieden. In Handelingen 28:28 werd de heilbrengende boodschap aan de heidenen geautoriseerd. Het tijdslelement is hier te zien in de woorden 'is geautoriseerd', wat een voltooid feit aangeeft, en 'zij zullen haar horen', wat toekomstig is. Met andere woorden, deze autorisatie was zo recent dat de heidenen het evangelie onder deze nieuwe orde nog niet hadden gehoord. Deze autorisatie kan niet worden gebaseerd op Handelingen 13. Daar werd een man geautoriseerd, niet een boodschap...

Deze autorisatie werd van kracht toen Paulus het aankondigde. En met deze aankondiging beëindigde hij zijn eigen specifieke opdracht aan de heidenen. Op dat moment hield hij op Gods gezant voor hen te zijn. Vanaf dat moment gaat hij niet meer naar de heidenen met de boodschap, die een kracht Gods tot behoud is. De boodschap zelf gaat wel. Maar hoe komt die daar? Een boodschap heeft geen voeten, ze kan niet lopen! Niettemin garandeerde God dat "zij haar zullen horen", wat wil zeggen: "zij zal hen bereiken". We zullen nu bekijken hoe God zijn belofte is nagekomen.

In Marcus 4:29 lezen we over een landbouwer die de sikkel gebruikte omdat de oogsttijd was aangebroken. Het is duidelijk dat toen deze man de sikkel ging gebruiken, er niets zou zijn gebeurd als er geen trouwe arbeiders in actie waren gekomen. Sikkels kunnen niet naar het veld gaan en ze kunnen niet zelf maaien. Ze moeten worden gehanteerd. Maar het feit dat deze landbouwer toestemming gaf om de sikkel te gebruiken, toont aan dat hij dienaren had. Als het trouwe arbeiders waren, zouden ze zeggen: "Nu u toestemming hebt gegeven om de sikkel te gebruiken, geef ons dan het gereedschap en wij zullen het werk doen."

In Handelingen 28:28 werd, zoals we hebben gezien, de heilbrengende boodschap van God aan de heidenen geautoriseerd. Dit was een niet-voorspelde en onvoorziene gebeurtenis. Er was geen enkele aanwijzing dat zoiets zou gebeuren. Maar het werd door God geautoriseerd en het enige wat trouwe mannen konden doen, was zich onderwerpen en zeggen: "Geef ons het gereedschap en wij zullen het werk doen."

Het instrument is uiteraard de heilbrengende boodschap, de boodschap die een kracht Gods tot behoud is, de boodschap die Jezus Christus verkondigt. En het is het enige instrument. Het zal niet worden ondersteund door tekenen die eraan voorafgaan of tekenen die erop volgen. En zelfs degenen die het hanteren, zullen dat moeten doen zonder persoonlijke opdracht of accreditatie.

Maar waar is dit evangelie, deze boodschap die redding brengt? Tot Handelingen 28:28 werd het altijd gesproken. Het was niet opgeschreven. Goddelijke inspiratie zat er altijd achter, telkens wanneer het werd gesproken door hen die daartoe waren aangesteld. De brieven die Paulus had geschreven (zijn eerste zes) waren geschreven aan gelovigen. Ze gingen over de problemen en behoeften van gelovigen. Ze spreken over "het evangelie" en er zijn talrijke verwijzingen naar, aangezien veel punten worden verduidelijkt, maar er is geen volledige presentatie van de boodschap die Paulus in gedachten had toen hij zei dat hij was afgezonderd voor het evangelie van God, dat dit evangelie betrekking heeft op zijn Zoon Jezus Christus, onze Heer, en dat hij klaar was om dit evangelie in Rome te verkondigen.

Op een gegeven moment geeft Paulus wel een korte samenvatting van het evangelie dat hij verkondigde, maar dit is een terugblik voor mensen die hij achttien maanden lang had onderwezen (I Cor.15:1-4). En het is zo kort dat het weinig meer kon doen dan een dorstige man die het water des levens nodig had, kwellen. Het zou nutteloos zijn voor mensen zonder achtergrond. Zij zouden uitroepen: "Maar wat is de Christus, en wie is de Christus, wanneer stierf Hij, waar stierf Hij, en hoe stierf Hij, wie wekte Hem op uit de dood?" Geen van deze dingen wordt verteld in het korte overzicht dat Paulus gaf van het evangelie dat hij aan de Corinthiërs had verkondigd. Al deze dingen moeten bekend zijn en geloofd worden als iemand zich wil kwalificeren als een gelovige in het getuigenis dat God van zijn Zoon heeft gegeven.

Nee, de boodschap die redding brengt, het evangelie, het woord des levens, was nog niet opgeschreven, en tenzij God zelf tot elke heiden spreekt, of tenzij God het door goddelijke inspiratie geeft telkens wanneer zijn dienaren spreken, zullen de ware feiten van het evangelie nooit meer aan de mensen van de volken worden gepresenteerd. Maar God heeft gegarandeerd dat zij het zullen horen, dat het tot hen zal komen, en Hij houdt altijd zijn woord. Maar hoe?

In de stad Jeruzalem woonde een man genaamd Johannes, een vooraanstaand lid van de twaalf apostelen van Jezus Christus. Zijn bediening in de periode van Handelingen, in verband met de verkondiging van Jezus als de Christus, had te maken met de Joden in het land, de besnedenen¹⁸, zoals Galaten 2:9 aangeeft. Deze missie was door de twaalf zo getrouw uitgevoerd dat zelfs Paulus verklaarde:

“Maar ik vraag: hebben zij (Israël) het dan niet gehoord? Zeer zeker: Over de ganse aarde is hun geluid uitgegaan en tot de einden der wereld hun woorden” (Rom.10:18).

Nadat Johannes zijn opdracht om het evangelie aan Israël te verkondigen had vervuld, kreeg hij een nieuwe opdracht, een nieuwe taak, een nieuwe missie. Het werd zijn taak en zijn grote eer om de heilbrengende boodschap van God, die volgens Paulus aan de volken (de heidenen) was geautoriseerd, op schrift te stellen. De boodschap die hij moet opschrijven is ‘het evangelie van God’, de boodschap die betrekking heeft op Jezus Christus. We vinden deze boodschap vandaag de dag terug in het boek dat gewoonlijk het Evangelie van Johannes wordt genoemd, maar het kan alleen zo worden genoemd omdat hij de schrijver was die God gebruikte. Daarin verklaart hij zijn opdracht en doel:

“Er kwam een man die door God was aangesteld. Zijn naam was Johannes. Deze kwam (om aangesteld te worden) als getuige, opdat hij zou getuigen van het Licht, opdat allen door hem (zijn getuigenis) zouden geloven” (Joh.1:6, *Resultant Version*).

Deze Johannes moet niet worden verward met een andere Johannes, Johannes de Doper, die later in dit hoofdstuk wordt genoemd. Deze Johannes is de schrijver van dit boek. Dit zijn de geloofsbrieven van Johannes: een opdracht van God om te schrijven met het doel om te getuigen. Dit getuigenis is een geschreven verslag waardoor iedereen, zonder uitzondering of onderscheid, zou kunnen geloven. Deze man Johannes wist uit ervaring wat het was om een mondeling getuigenis te hebben dat effectief was wanneer het werd gesproken tot “die uit de besnijdenis zijn”. Nu moest er een getuigenis worden geschreven, een getuigenis zonder voorrang of onderscheid van welke aard dan ook.

Wanneer hij het einde nadert van dit door God geïnspireerde getuigenis over Jezus Christus, brengt de Geest van God hem ertoe een duidelijke verklaring toe te voegen over het doel van dit geschreven getuigenis.

“Jezus heeft nog wel vele andere tekenen voor de ogen zijner discipelen gedaan, die niet beschreven zijn in dit boek, maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon van God, en opdat gij, gelovende, het leven hebt in zijn naam” (Joh.20:30-31).

Deze uitspraak kan van geen enkel ander boek in de Bijbel worden gedaan, want geen enkel ander boek is geschreven met het doel dat mensen zouden geloven dat Jezus is de Christus, de Zoon van God. Als iemand zich een gelovige in Jezus Christus wil noemen, dan moet hij oog in oog komen te staan met de feiten die in het verslag van God via Johannes worden uiteengezet.

Toen het laatste woord van Johannes’ getuigenis eenmaal was geschreven, ging het uit zijn handen en zijn controle. Vanaf dat moment was er een boek in de wereld, een boek geïnspireerd door God met als doel gelovigen voort te brengen in de grote waarheid dat Jezus is de Christus, de Zoon van God en dat zij door te geloven leven hebben door zijn naam. Als er dus één boek kan worden aangeduid als “het Woord des levens”, dan is het dit boek. Dit is het boek dat als geen ander boek de heilbrengende boodschap van God kan worden genoemd, waarvan Paulus aankondigde dat deze aan de heidenen was geautoriseerd (beschikbaar was gemaakt).

Gods Woord keert nooit leeg naar Hem terug. Het bereikt altijd zijn doel. Als een boek is geschreven om gelovigen voort te brengen, zal het gelovigen voortbrengen. En dat is precies wat dit boek heeft gedaan. Overal in de bekende wereld ontstond een nieuwe groep gelovigen. Dit zijn niet de vruchten van een apostolische bediening. Ze zijn niet voortgebracht door wonderen en tekenen. Ze zijn voortgebracht door het *geschreven* woord van God.

¹⁸ Meer letterlijk: “de besnijdenis” (zie Statenvertaling en Naardense Bijbel).

En hoewel Paulus vastzit in zijn eigen gehuurde huis in Rome, hoewel zijn opdracht aan de heidenen ten einde is, wil hij dat de gelovigen in Filippi weten dat de dingen die hem zijn overkomen, hebben bijgedragen aan de verspreiding van het evangelie (Fil.1:12). In plaats van dat één fysiek zwakke man een geïnspireerde boodschap gaat verkondigen, gaat de boodschap zelf op pad, terwijl de dienaren van God kopieën maken en deze versturen. Hij spoort de Filippenzen aan om te schijnen “als lichtende sterren in de wereld” met “het woord des levens” (Fil.2:15-16). Het enige boek dat “het woord des levens” genoemd kan worden, is het evangelie van Johannes. Het was naar Filippi gekomen. Zij waren al gelovigen geworden door de persoonlijke bediening en wonderbaarlijke werken van Paulus (Hand.16:12-40). Maar als zij anderen wilden helpen, moesten zij nu het woord des levens hebben en vasthouden.

Maar God heeft nog werk voor Paulus te doen. Deze nieuwe groep gelovigen heeft duidelijke instructies nodig, en Paulus krijgt de opdracht om hen te schrijven. Dat doet hij in de brief die gewoonlijk Efeziërs wordt genoemd, en in de brief die Colossenzen wordt genoemd. Hij had nog nooit eerder een bediening gehad onder hen aan wie hij zich in deze brieven richt. Hij kent hen alleen van horen zeggen. Tot de “gelovige broeders in Christus te Kolosse” spreekt hij over “de prediking der waarheid, het evangelie” en zegt dat het tot hen is gekomen (bij hen aanwezig is), net zoals het in de hele wereld is, en vrucht voortbrengt, net zoals het onder hen heeft gedaan, sinds de dag dat zij het hoorden en de genade van God in waarheid beseften (Col.1:5,6). De man die als spreekbuis voor de evangelieboodschap had gefungeerd, was iemand die Epafras heette en door Paulus werd omschreven als “onze geliefde mededienstknecht”, die voor de Colossenzen een trouwe verkondiger van Christus was. Hij was geen apostel. Als hij dat wel was geweest, zou Paulus dat hebben vermeld. Hij gaf iedereen altijd de eer die hem toekwam.

De zogenaamde brief aan de Efeziërs was gericht “aan alle heiligen, die in Christus Jezus zijn en geloven”. Deze brief is gericht aan individuen. En als er één brief is die laat zien dat hij gericht was aan een nieuwe, verse groep gelovigen in Christus Jezus, dan is het wel deze. Degenen aan wie hij gericht was, hadden geen achtergrond in de apostolische bediening. Paulus kent hen alleen van horen zeggen (Ef.1:15). Zij geloofden “**nadat zij het woord der waarheid, het evangelie hunner behoudenis, hebben gehoord**”. Wij weten niet wie hun de boodschap van de behoudenis heeft gebracht. Dit was het begin van die grote groep gelovigen waarvan wij vandaag deel uitmaken. Dit was een groep die niet had gezien, maar toch had geloofd. Hun zegeningen zullen daarom groot zijn. De onze zullen gelijk zijn aan die van hen.

De brief van Paulus aan de Filippenzen werd geschreven aan mensen die vóór Handelingen 28:28 hadden geloofd, maar die aan deze kant van de grens der bedelingen leefden. Hij werd geschreven om bepaalde dingen die waren gebeurd te verduidelijken en om hen aan te sporen tot nederige aanvaarding van het verdwijnen van hun manifeste gaven. Daarin zegt Paulus:

“Ik ben ervan overtuigd dat Hij die een goed werk onder u begonnen is, dat ook zal voltoeien (EPITELEŌ) tot op de dag van Jezus Christus” (Fil.1:6, Resultant Version).

De “dag van Jezus Christus” is synoniem in tijd met “het koninkrijk van God”. Wanneer deze dag komt en Israël in haar land wordt hersteld (Ezech.20:33-43), zal het Pascha worden hervat door degenen aan wie het toebehoort, en met een nieuwe betekenis voor twee van zijn elementen zal het worden gevierd totdat Hij komt. Maar het maakt nu geen deel uit van de waardige wandel van degenen die nu in Jezus Christus geloven en dat zal ook nooit het geval zijn.